

Η

ΑΡΧΗ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΠΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ (Α.Ε.Π.Π.)

8^ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ

Συνήλθε στην έδρα της την 11^η Απριλίου 2019 με την εξής σύνθεση:
Χρήστος Σώκος Πρόεδρος, Ιωάννα Θεμελή – Εισηγήτρια και Ιωάννης Κίτσος,
Μέλη.

Για να εξετάσει την από 4.03.2019 Προδικαστική Προσφυγή με Γενικό
Αριθμό Κατάθεσης ΑΕΠΠ 298/5.03.2019 του ....., κατοίκου
.....,

Κατά της ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΥΔΡΕΥΣΗΣ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ
ΤΡΙΚΑΛΩΝ (Δ.Ε.Υ.Α.Τ.), που εδρεύει στα Τρίκαλα, οδός Ασκληπιού αριθ. 35,
και εκπροσωπείται νόμιμα (εφεξής αναθέτων φορέας), και

Κατά της παρεμβαίνουσας εταιρείας με την επωνυμία ....., που
εδρεύει στη ....., όπως εκπροσωπείται νόμιμα.

Με την προδικαστική προσφυγή, ο προσφεύγων ζητά: α) Να ακυρωθεί
η με αριθ. 28/20-02-2019 απόφαση του αναθέτοντος φορέα με την οποία έγινε
αποδεκτή η προσφορά της παρεμβαίνουσας και ανακηρύχθηκε προσωρινή
μειοδότης στον διαγωνισμό για την ανάθεση του έργου *Κατασκευή δικτύου
ακαθάρτων στον οικισμό Πυργετού* και β) Να αποκλεισθεί η παρεμβαίνουσα
από τον διαγωνισμό, και γ) Να ανακηρυχθεί ο προσφεύγων προσωρινός
μειοδότης.

Με την παρέμβαση, η παρεμβαίνουσα αιτείται την απόρριψη της
προσφυγής, την διατήρηση της ισχύος της προσβαλλόμενης απόφασης και
την κατάπτωση του κατατεθέντος παραβόλου του προσφεύγοντος.

Η συζήτηση άρχισε αφού άκουσε την Εισηγήτρια Ιωάννα Θεμελή

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή για την άσκηση της κρινόμενης προσφυγής έχει καταβληθεί
το νόμιμο παράβολο σύμφωνα με τα άρθρα 363 του ν. 4412/2016 και 5 του
ΠΔ 39/2017, ύψους 15.000,00 ευρώ (βλ. ηλεκτρονικό παράβολο, με κωδικό

Αριθμός απόφασης : 476/2019

262520921959 0430 0050, εκτύπωση από την επίσημη ιστοσελίδα της ΓΓΠΣ του ΥΠΟΙΚ με τα στοιχεία του παραβόλου, και την ένδειξη «ΔΕΣΜΕΥΜΕΝΟ», και το από 4-3-2019 αποδεικτικό πληρωμής του στην ALPHA BANK).

2. Επειδή με την υπ' αριθ. πρωτ. 5143/12-12-2018 διακήρυξη του αναθέτοντος φορέα, διακηρύχθηκε ανοικτή διαδικασία για την επιλογή αναδόχου κατασκευής του έργου: «ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΔΙΚΤΥΟΥ ΑΚΑΘΑΡΤΩΝ ΣΤΟΝ ΟΙΚΙΣΜΟ ΠΥΡΓΕΤΟΥ», εκτιμώμενης αξίας 3.900.000 χωρίς ΦΠΑ, με το σύστημα προσφοράς με ενιαίο ποσοστό έκπτωσης του άρθ. 95 του ν. 4412/2016 και με κριτήριο ανάθεσης την *πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά μόνο βάσει τιμής (χαμηλότερη τιμή)* (άρθ. 14 της διακήρυξης). Σύμφωνα με το άρθ. 11.3 της διακήρυξης «*Το έργο περιλαμβάνει το δίκτυο αποχέτευσης με αναρρόφηση κενού (vacuum) που θα καλύπτει το σύνολο σχεδόν του οικισμού και πρακτικά χωρίζεται σε τρεις κύριους κλάδους που καταλήγουν σε ένα αντλιοστάσιο κενού που χωροθετείται στο νοτιοανατολικό άκρο του οικισμού. Εν συνεχεία, τα λύματα μεταφέρονται με καταθλιπτικό αγωγό σε υφιστάμενο φρεάτιο αποχέτευσης ακαθάρτων της πόλης. Στην παρούσα εργολαβία προβλέπεται η εγκατάσταση 206 φρεατίων συλλογής (αναρρόφησης) με βαλβίδα κενού.*»

3. Επειδή το πλήρες κείμενο της διακήρυξης αναρτήθηκε την 13-12-2018 στο Κεντρικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ) με Α.Δ.Α.Μ. 18PROC004186691 καθώς και στην διαδικτυακή πύλη του ΕΣΗΔΗΣ όπου ο διαγωνισμός έλαβε το συστημικό αριθμό 79159.

4. Επειδή ο διαγωνισμός, ως εκ του αντικειμένου του, της προϋπολογισθείσας αξίας της σύμβασης, και του χρόνου εκκίνησης της διαδικασίας ανάθεσης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016.

5. Επειδή στον διαγωνισμό συμμετείχαν ο προσφεύγων και η παρεμβαίνουσα, με τις προσφορές τους υπ' αριθ. 108457 και 108794 αντίστοιχα, καθώς και τρεις έτεροι οικονομικοί φορείς.

6. Επειδή την 21-1-2019 συνήλθε η Επιτροπή Διενέργειας Ηλεκτρονικών Διαγωνισμών του αναθέτοντος φορέα και εξέδωσε το με αριθ πρωτ. 466/15-2-2019 Πρακτικό σύμφωνα με το οποίο «*..Η Επιτροπή αφού συνδέθηκε στο σύστημα, της ειδικής πλατφόρμας του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. διαπίστωσε ότι έχουν υποβληθεί εμπρόθεσμα στο διαγωνισμό πέντε (5) ηλεκτρονικές οικονομικές*

Αριθμός απόφασης : 476/2019

προσφορές, από τους παρακάτω οικονομικούς φορείς:...Κατόπιν η επιτροπή προέβη στην ηλεκτρονική αποσφράγιση του υποφακέλου «Οικονομική Προσφορά» των ανωτέρω συμμετεχόντων.....μειοδότης αναδεικνύεται ο οικονομικός φορέας ..... με μέσο ποσοστό εκπτώσεως 41,45%. Κατόπιν η επιτροπή προέβη στην ηλεκτρονική αποσφράγιση των υποφακέλων «Δικαιολογητικά συμμετοχής» των προσφορών των συμμετεχόντων... Κατόπιν των ανωτέρω ο τελικός πίνακας κατάταξης κατά σειρά μειοδοσίας είναι ο ακόλουθος και με βάση αυτόν, προσωρινός μειοδότης αναδεικνύεται η εταιρεία ..... με μέσο ποσοστό εκπτώσεως 41,45%.

Σειρά

Σειρά	ΕΠΩΝΥΜΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΖΟΜΕΝΟΥ	Μέσο Τεκμαρτό	.....
κατατάξεως		Ποσοστό Εκπτώσεως (%)	
1	.....	41,45%	.....
2	.....	22,71%	.....»

7. Επειδή την 20-2-2019 συνήλθε το ΔΣ του αναθέτοντα φορέα στην με αριθ. 4 (έκτακτη) Συνεδρίαση και εξέδωσε την ήδη προσβαλλόμενη απόφαση με αριθ. 28/2019 με την οποία εγκρίθηκε το παραπάνω από 15-2-2019 Πρακτικό. Η προσβαλλόμενη απόφαση με ενσωματωμένο το από 15-2-2019 Πρακτικό και το Πρακτικό τούτο κεχωρισμένα, κοινοποιήθηκαν στους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς αυθημερόν την 20-2-2019 μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

8. Επειδή κατά της ως άνω απόφασης με αριθ. 28/2019 ασκήθηκε η υπό κρίση προσφυγή, νόμιμα και εμπρόθεσμα την 4-3-2019, με κατάθεση μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού, με τη χρήση του τυποποιημένου εντύπου του Παραρτήματος Ι του π.δ 39/2017, και κοινοποιήθηκε αυθημερόν στην ΑΕΠΠ από τον προσφεύγοντα με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 361 και τις παρ. 1 και 2 του άρθρου 362 του Ν. 4412/2016 και την παρ. 1 εδ. α) του άρθρου 4, και την παρ. 2 του άρθρ. 8 του ΠΔ 39/2017.

9. Επειδή την 6-3-2019 ο αναθέτων φορέας, προέβη στην προβλεπόμενη στο άρθρο 9 παρ. 1 α του ΠΔ 39/2017 κοινοποίηση της υπό εξέταση προσφυγής στην παρεμβαίνουσα κατά της προσφοράς της οποίας στρέφεται, μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

Αριθμός απόφασης : 476/2019

10. Επειδή υπέρ της διατήρησης της προσβαλλόμενης απόφασης νόμιμα, εμπρόθεσμα, με προφανές έννομο συμφέρον καθόσον η προσφυγή στρέφεται κατά της προσφοράς της, και σύμφωνα με την παρ. 1 και 3 του άρθρου 362 του ν. 4412/2016, και των άρθ. 7 και 8 του ΠΔ 39/2017, ασκήθηκε την 18-3-2019 η υπό εξέταση παρέμβαση με αριθ. ΠΑΡ 228 της ....., με τον νόμιμο προβλεπόμενο τρόπο κατάθεσης στην «επικοινωνία» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού.

11. Επειδή την 14-3-2019 ο αναθέτων φορέας κοινοποίησε με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου το με αριθ. Πρωτ. 808/13-3-2019 έγγραφο με τις απόψεις του επί της προσφυγής, με συνημμένο τον πλήρη φάκελο του διαγωνισμού, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθ. 365 παρ. 1 υποπαρ. β του Ν. 4412/2016 και 9 παρ. 2 περ. β του ΠΔ 39/2017, και περαιτέρω κοινοποίησε μέσω της «επικοινωνίας» του ηλεκτρονικού τόπου του διαγωνισμού το παραπάνω έγγραφο με τις απόψεις επί της προσφυγής.

12. Επειδή, σε συνέχεια των ανωτέρω, η προσφυγή νομίμως εισάγεται ενώπιον του 8^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 346, παρ. 1, 360, και 366 του ν. 4412/2016 και των άρθρων 3 παρ. 1, και 15 του ΠΔ 39/2017, και κατόπιν της με αριθ. 359/2019 Πράξης του Προέδρου του 8^{ου} Κλιμακίου «περί ορισμού ημερομηνίας εξέτασης προδικαστικής προσφυγής και εισηγητή-κλήση αναθέτουσας αρχής προ χορήγησης προσωρινών μέτρων».

13. Επειδή στο άρθρο 367 του ν.4412/2016 ορίζεται ότι : «1. Η ΑΕΠΠ αποφαίνεται αιτιολογημένα επί της βασιμότητας των προσβαλλόμενων πραγματικών και νομικών ισχυρισμών της προσφυγής και των ισχυρισμών της αναθέτουσας αρχής και, ... και δέχεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτει την προσφυγή με απόφασή της .... 2. Επί αποδοχής προσφυγής κατά πράξης ακυρώνεται ολικώς ή μερικώς η προσβαλλόμενη πράξη, ενώ επί αποδοχής προσφυγής κατά παράλειψης, ακυρώνεται η παράλειψη και η υπόθεση αναπέμπεται στην αναθέτουσα αρχή για να προβεί αυτή στην οφειλόμενη ενέργεια[...].». Επομένως, ο προσφεύγων απαραδέκτως αιτείται να αποκλεισθεί η προσφορά της παρεμβαίνουσας από τον διαγωνισμό και να ανακηρυχθεί ο ίδιος προσωρινός μειοδότης, καθόσον σε κάθε περίπτωση εκφεύγει της κανονιστικής αρμοδιότητας της ΑΕΠΠ, τόσο να τάξει στην αναθέτουσα αρχή την απόρριψη προσφοράς, όσο και την ανακήρυξη

Αριθμός απόφασης : 476/2019

συγκεκριμένου διαγωνιζόμενου ως προσωρινού μειοδότη. Ειδικότερα, παρότι λόγω της φύσης της προδικαστικής προσφυγής που εντάσσεται στο πλαίσιο των ενδικοφανών προσφυγών, θα ήταν δυνατή η κατ' ουσίαν επανεξέταση της υπόθεσης, δηλαδή η νέα έρευνα και η διαφορετική εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών (ΣΤΕ 2971/1989), όμως η ΑΕΠΠ, ειδικά σύμφωνα με τον νόμο ως άνω, διαθέτει μόνο ακυρωτική εξουσία και αρμοδιότητα, σε αντίθεση με τον γενικό κανόνα των προδικαστικών προσφυγών, όπου το αρμόδιο όργανο προς το οποίο ασκείται μπορεί να ακυρώσει εν όλω ή εν μέρει την πράξη ή να την τροποποιήσει για λόγους ουσίας (Επαμεινώνδας Π. Σπηλιωτόπουλος, *Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου*, Νομική Βιβλιοθήκη, Τόμος 1, 15η Έκδοση 2017, σελ. 229). Έχει δε ad hoc κριθεί (ΣΤΕ ΕΑ 54/2018) ότι η ΑΕΠΠ δεν έχει εξουσία να τροποποιήσει την προσβαλλόμενη πράξη, ούτε να προβεί η ίδια στην οφειλόμενη ενέργεια, καθ' υποκατάσταση της αναθέτουσας αρχής [βλ. όμως και αντίθετη άποψη σε Ι. Κίτσο, «*Έννομη Προστασία κατά τη Σύναψη Δημοσίων Συμβάσεων μετά τον Ν. 4412/2016 (ΒΙΒΛΙΟ IV – άρθρα 345επ.)*», σε: *Υποδείγματα Διοικητικού Δικαίου* (επιμ.: Χ. Χρυσανθάκης), Γενικό Μέρος – Ειδικά Θέματα, Τόμος 1, Νομική Βιβλιοθήκη 2017, σελ. 235-263]. Συνεπώς τα παραπάνω δεύτερο και τρίτο αιτήματα της προσφυγής, που κατατείνουν στην μεταρρύθμιση της προσβαλλόμενης απόφασης και δη στην υποκατάσταση του αναθέτοντος φορέα από την ΑΕΠΠ με την έκδοση απόφασης που να τάσσει τον αποκλεισμό της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και την ανακήρυξη του προσφεύγοντος ως προσωρινού μειοδότη, ασκούνται απαραδέκτως, και τούτο διότι η ΑΕΠΠ είναι αρμόδια μόνο για την ολική ή μερική ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης, η οποία δεν εξικνείται έως την τροποποίησή της.

14. Επειδή ο προσφεύγων με τον πρώτο λόγο της προσφυγής επικαλούμενος το άρθ. 79Α του ν. 4412/2016 και το άρθ. 23.1 της διακήρυξης ισχυρίζεται ότι έπρεπε να απορριφθεί η προσφορά της παρεμβαίνουσας διότι «...**1. ΜΗ ΝΟΜΙΜΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΤΕΥΔ** .... η ως άνω διάταξη με την πρόβλεψη «**είναι δυνατή**» και όχι με άλλη (π.χ. «είναι υποχρεωτική» ή «αποδεικνύεται» κοκ), κατέλιπε στην αναθέτουσα αρχή την ευχέρεια να ζητήσει την υπογραφή του ΤΕΥΔ από όλα τα μέλη του Δ.Σ. καταρτίζοντας την εκάστοτε διακήρυξη. Για το λόγο αυτό η Διακήρυξη του επίμαχου διαγωνισμού ...απαίτησε τα εξής στο άρθρο 23. 1 αυτής : «Σε όλες τις περιπτώσεις, όπου

Αριθμός απόφασης : 476/2019

περισσότερα από ένα φυσικά πρόσωπα είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ενός οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό, υποβάλλεται ένα Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), το οποίο υπογράφεται, **ΕΠΙ ΠΟΙΝΗ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ** από κάθε ένα από τα ως άνω πρόσωπα.» **Η πρόβλεψη αυτή της διακήρυξης ευθυγραμμίζεται με τη δυνατότητα που παρέχει ο νόμος στην αναθέτουσα αρχή να ζητήσει την υπογραφή του ΤΕΥΔ από όλα τα μέλη του ΔΣ ανώνυμης εταιρείας ή έστω από όσα έχουν εκπροσωπευτική εξουσία.** Ακόμα, όμως, κι αν ήθελε θεωρηθεί ότι αντίκειται στο νόμο (ότι δηλαδή ο νόμος επιβάλλει την υπογραφή μόνο από ένα πρόσωπο – νόμιμο εκπρόσωπο του οικονομικού φορέα το ΤΕΥΔ, κάτι που πάντως δεν προκύπτει από την διατύπωσή του), η Διακήρυξη υπερσχύει αφού κανένας διαγωνιζόμενος (και μάλιστα η .....)

δεν την προσέβαλε, αλλά όλοι την αποδέχθηκαν ανεπιφύλακτα. Επομένως η Διακήρυξη δέσμευε και την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους, σύμφωνα με όσα αναφέρθηκαν ανωτέρω. Η προσωρινή μειοδότηρια ..... συνιστά ανώνυμη εταιρεία που διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο. Η ίδια μάλιστα στο ΤΕΥΔ που υπέβαλε δηλώνει ότι **εξουσία εκπροσώπησης έχουν τρία πρόσωπα και συγκεκριμένα ο .....** **Παρά ταύτα το υποβληθέν από 15-01-2019 ΤΕΥΔ υπογράφεται ΜΟΝΟΝ από τον .....**

Ενόψει, όμως, της σαφούς πρόβλεψης της Διακήρυξης, η ως άνω εταιρεία ώφειλε να προσκομίσει και υποβάλει ΤΕΥΔ υπογεγραμμένο από ΟΛΑ τα μέλη του Δ.Σ. και οπωσδήποτε από όλα τα πρόσωπα που έχουν εκπροσωπευτική εξουσία, όπως αυστηρώς και σαφώς ορίζει η διακήρυξη. Η ως άνω εταιρεία δεν συμμορφώθηκε με την επί ποινή αποκλεισμού εν λόγω απαίτηση και ως εκ τούτου το ΤΕΥΔ της ήταν μη νόμιμο. Επομένως, ώφειλε η Προϊσταμένη Αρχή να αποκλείσει την ....., κάτι που δεν έπραξε και κατά συνέπεια η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει για το λόγο αυτόν να ακυρωθεί.»

15. Επειδή ο αναθέτων φορέας, στις απόψεις επί της προσφυγής, επικαλούμενος το άρθ. 79Α, ειδικά επί του πρώτου λόγου της προσφυγής, αναφέρει ότι « ... Στην προκειμένη περίπτωση η διακήρυξη προβλέπει υποβολή ΤΕΥΔ, από κάθε ένα από τα πρόσωπα που έχουν εξουσία εκπροσώπησης του οικονομικού φορέα. Όμως η ισχύουσα νομική διάταξη του

Αριθμός απόφασης : 476/2019

79Α Ν.4412/2016, αναλογικά εφαρμοζόμενη και για το ΤΕΥΔ, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. Η έκφραση «είναι δυνατή» κατά την ορθή ερμηνεία αναφέρεται στη δυνατότητα που παρέχεται στον οικονομικό φορέα να θέσει την υπογραφή ενός μόνο ατόμου και όχι στη δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να καθορίσει μέσα από τους όρους της διακήρυξης τον συνολικό αριθμό των απαιτούμενων υπογραφών. Δηλαδή η μεταγενέστερη διάταξη προσδιόρισε τη δυνατότητα των συμμετεχόντων να θέτουν μόνο μία υπογραφή στο ΤΕΥΔ και όχι την ευχέρεια της αναθέτουσας να προσδιορίζει με πρόβλεψη μέσω της διακήρυξης τις απαιτούμενες υπογραφές. Αυτό ενισχύεται και από το τελευταίο εδάφιο του αρθρ. 79Α, που αναφέρει ότι το εν λόγω άρθρο έχει εφαρμογή και για τις διαδικασίες σύναψης που είναι σε εξέλιξη και είναι στο στάδιο πριν την κατακύρωση. Αυτό σημαίνει ότι ακόμη και στις εκκρεμείς διαδικασίες που η διακήρυξη είχε συνταχθεί διαφορετικά (δηλαδή απαιτούσε τις υπογραφές όλων των εκπροσώπων, σύμφωνα με την προγενέστερη διάταξη), ακόμη και σε αυτή την περίπτωση, υπερίσχυε η νεότερη διάταξη που απαιτεί μία μόνη υπογραφή. Επανερχόμαστε στο αρχικώς λεχθέν ότι η διακήρυξη της δημοπρασίας συνιστά μεν τον νομικό κανόνα που διέπει τη διενέργεια της, με την προϋπόθεση όμως ότι οι όροι αυτοί δεν είναι αντίθετοι με την ισχύουσα νομοθεσία, ούτε αποκλείουν την εφαρμογή διατάξεων υποχρεωτικών για τη διοίκηση. Επομένως, ορθώς η Επιτροπή Διαγωνισμού και ακολούθως το Δ.Σ. που ενέκρινε το σχετικό πρακτικό με την υπ' αριθ. 28/2019 προσβαλλόμενη απόφαση αυτού, έκανε δεκτό τον πρώτο μειοδότη του οποίου η προσφορά έφερε μία μόνη υπογραφή εφαρμόζοντας την ισχύουσα διάταξη του αρθρ. 79Α, του Ν.4412/16, καθώς η υιοθέτηση της αντίθετης απόψεως, θα υπερακόντιζε τον σκοπό τόσο του κοινοτικού όσο και του εθνικού νομοθέτη, ο οποίος, όπως προκύπτει τόσο από το προοίμιο του Εκτελεστικού Κανονισμού (Ε.Ε.) 2016/7 της Επιτροπής της 5^{ης} Ιανουαρίου 2016, όσο και από την αιτιολογική έκθεση του Ν.4412/2016, είναι η απλούστευση και η ευελιξία των κανόνων και διαδικασιών που διέπουν την σύναψη δημοσίων συμβάσεων, ...

Αριθμός απόφασης : 476/2019

η μείωση των προβλημάτων που αφορούν την ακριβή σύνταξη των επισήμων δηλώσεων και εγγράφων....(ΝΟΜΟΣ 196/2017 Δ.ΕφΑθ.)»

16. Επειδή ειδικά επί του πρώτου λόγου της προσφυγής η παρεμβαίνουσα, επικαλούμενη το άρθ. 79Α του ν. 4412/2016, το με αριθ. 6796/16-11-2017 ενημερωτικό έγγραφο, και την ΚΟ 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ, αναφέρει ότι «...Η εταιρεία μας υπέβαλε το Τ.Ε.Υ.Δ το οποίο κατά πιστή συμμόρφωση προς το ν. 4412 και συγκεκριμένα στο άρθρο 79Α υπογράφηκε από τον Προέδρο του Διοικητικού μας Συμβουλίου και Διευθύνοντα Σύμβουλο – και συνεπώς νόμιμο εκπρόσωπό μας – μιας και με βάση όλα τα παραπάνω δεν προβλέπεται στο νομικό καθεστώς που διέπει την σύμβαση, ως υποχρεωτική, η συνυπογραφή του από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου σε περίπτωση Α.Ε. ...η ερμηνεία που προσδίδει η προσφεύγουσα στην έννοια της φράσης «είναι δυνατή» τυγχάνει προδήλως αβάσιμη ως αντικείμενη στην ερμηνεία που αληθώς φέρει αυτή και που αποδίδεται στην με αριθμό 23 ΚΟ της ΕΑΑΔΗΣΥ ...Συγκεκριμένα, στην εν λόγω ΚΟ η φράση αυτή έχει την έννοια ότι καταλείπεται η ευχέρεια στον εκάστοτε οικονομικό φορέα να υποβάλλει ΤΕΥΔ που θα συνυπογράφεται από όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (σε περίπτωση Α.Ε) και ότι οι αναθέτουσες αρχές δεν μπορούν να αποκλείσουν τον εν λόγω οικονομικό φορέα όταν κάνει την χρήση αυτής της δυνατότητας. Δεν αφορά λοιπόν σε καμία ευχέρεια ή δυνατότητα της εκάστοτε Α.Α αλλά μόνο σε ευχέρεια του οικονομικού φορέα. Για αυτό εξάλλου η μεν ΚΟ 23 ομιλεί περί του ότι «Επισημαίνεται τέλος, ότι η παροχή της ως άνω δυνατότητας, σε καμία περίπτωση, δεν σημαίνει ότι οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν οικονομικούς φορείς στις περιπτώσεις που το ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ υπογράφεται από όλα τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016» η δε με αριθμό 76 υποσημείωση των πρότυπων τευχών έργων κάτω του ορίου ομιλεί περί του ότι «Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω δυνατότητα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του οικονομικού φορέα. Εξακολουθεί να υφίσταται η δυνατότητα να υπογράφεται το ΤΕΥΔ από το σύνολο των φυσικών προσώπων που αναφέρονται στα τελευταία δύο εδάφια του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 107 περ. 7 του ν. 4497/2017». ....η διακήρυξη του διαγωνισμού, ναι μεν αποτελεί κανονιστική διοικητική πράξη, πλην όμως, ενόψει της αρχής της νομιμότητας των

Αριθμός απόφασης : 476/2019

διοικητικών πράξεων, οι αναθέτουσες αρχές περιορίζονται να εισάγουν σε αυτήν όρους που αντίκεινται σε κείμενους κανόνες δικαίου. Αντίθετη περίπτωση είναι ωσάν να ομιλούμε για επικρότηση παράνομης διακήρυξης και συνακόλουθα για παράνομη διαδικασία ανάθεσης συμβάσεως. Ειδικότερα, η με αριθμό 3370/11 απόφαση του VI του ΕΣ έκρινε σχετικά «II. Ο προσυμβατικός έλεγχος της νομιμότητας των δημοσίων συμβάσεων, που ασκείται κατά το άρθρο 98 παρ. 1 περ. β' του Συντάγματος από το Ελεγκτικό Συνέδριο, θεσπισμένος κατά κύριο λόγο με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, στο οποίο πρωτίστως αποβλέπει η αρχή της νομιμότητας, είναι πλήρης, καθολικός και αυτεπάγγελτος. Ειδικότερα, για τη διαπίστωση της αντικειμενικής νομιμότητας των δημοσίων συμβάσεων, της τήρησης δηλαδή των κοινοτικών και εθνικών κανόνων και διαδικασιών που έχουν θεσπιστεί για την ανάθεσή τους, εκτείνεται στο σύνολο της διαδικασίας διακηρύξεως διαγωνισμού συνιστούν λόγο διακωλυτικό της υπογραφής του οικείου σχεδίου συμβάσεως, ανεξάρτητα από τη δεσμευτικότητα των όρων της διακηρύξεως έναντι της αναθέτουσας αρχής και των υποψηφίων του διαγωνισμού. Ειδικότερα τούτο διότι, αν και, όπως παγίως γίνεται δεκτό, η διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική διοικητική πράξη και ως εκ τούτου δεσμεύει με τους όρους της το Δημόσιο ή το ν.π.δ.δ. που διενεργεί το διαγωνισμό, καθώς και τους συμμετέχοντες σ' αυτόν, ωστόσο, η αρχή της νομιμότητας περιορίζει τις αναθέτουσες αρχές, ώστε με τη διακήρυξη να μην εισάγουν όρους που αντίκεινται σε υπερκείμενους κανόνες δικαίου, όπως του Συντάγματος ή του κοινοτικού δικαίου ή αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της κοινής νομοθεσίας. Σε αντίθετη περίπτωση, η διακήρυξη και η συνακόλουθη διαδικασία ανάθεσης δημόσιας συμβάσεως ελέγχονται ως πλημμελείς στο πλαίσιο του προσυμβατικού ελέγχου. Τέλος, ουσιώδεις είναι οι πλημμέλειες που επιδρούν καταλυτικά στην οικεία διαγωνιστική διαδικασία, διότι νοθεύουν τον ελεύθερο ανταγωνισμό ή πλήττουν τη διαφάνεια της διαδικασίας ή δε διασφαλίζουν το δημόσιο συμφέρον (Απόφ. Τμ. Μειζ. Συν. 2825/2011, VI Τμ. 2752, 2383, 2156, 2190, 1779, 1252, 583/2011, 3143, 2499/2010, κ.α)... Γ. Με τα δεδομένα αυτά και σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν προηγούμενα, το Τμήμα κρίνει ότι ο ως άνω όρος της διακήρυξης πράγματι πάσχει, καθώς, λαμβανομένης υπόψη της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του έργου χωρίς ΦΠΑ και σύμφωνα με τις εφαρμοστέες ρυθμίσεις του άρθρου 7 παρ. 1 περ. 1στ

Αριθμός απόφασης : 476/2019

του α.ν. 2326/1940, σε συνδυασμό με τις λοιπές εφαρμοστέες διατάξεις που παρατίθενται ανωτέρω, εσφαλμένως υπολογίστηκε ο αριθμός των μηχανοσήμων που απαιτήθηκαν για τη συμμετοχή στο διαγωνισμό σε έντεκα (11) αντί των οκτώ (8). Ενόψει δε του ότι ο όρος της διακήρυξης επέβαλε επαχθέστερες για τους ενδιαφερόμενους να συμμετέχουν στο διαγωνισμό υποχρεώσεις σε σχέση με τις κατά νόμο προβλεπόμενες για ζήτημα, το οποίο ρυθμίζεται ήδη ρητώς από αναγκαστικού δικαίου διατάξεις, καθώς και του ότι η εφαρμογή του όρου αυτού είχε ως αποτέλεσμα να αποκλεισθούν από το διαγωνισμό δύο εκ των πέντε υποψηφίων, και μάλιστα ο πρώτος κατά σειρά μειοδοσίας και συνακόλουθα μη νομίμως να αλλοιωθούν οι όροι ανταγωνισμού που αναπτύχθηκαν αρχικά, το Τμήμα κρίνει ορθή την προσβαλλόμενη πράξη και απορριπτέο τον προβαλλόμενο με την αίτηση ανακλήσεως ισχυρισμό, σύμφωνα με τον οποίο η διακήρυξη του διαγωνισμού κατισχύει της νομοθετικής ρυθμίσεως, σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη σκέψη II...» Άρα λοιπόν μόνο το γεγονός ότι η διακήρυξη έχει κανονιστικό χαρακτήρα και συνιστά συνεπώς δεσμευτικής ισχύος έγγραφο δεν σημαίνει ότι επιτρέπεται να διαλαμβάνει ρυθμίσεις προδήλως αντίθετες – και μάλιστα επί τω χείρω για τους οικονομικούς φορείς – στο νόμο ή ότι κατισχύει έναντι αυτού. Εξάλλου η ερμηνεία τούτη δεν συνάδει και με τα παγίως γενόμενα δεκτά σύμφωνα με τα οποία οι όροι της διακήρυξης λειτουργούν πάντοτε συμπληρωματικά των οικείων διατάξεων και δεν μπορεί να τις υποκαθιστούν, ούτε να τις αντικαθιστούν. Και συνακόλουθα η διακήρυξη δεσμεύει τους διαγωνιζόμενους υπό την προϋπόθεση ότι οι όροι αυτής δεν είναι αντίθετοι με την ισχύουσα νομοθεσία, ούτε αποκλείουν την εφαρμογή διατάξεων υποχρεωτικών για τη διοίκηση (ΣτΕ 915/59 , ΣτΕ 463/66 , 569/47 , 697/51 , Εφ.Αθ. 369/62 , ΣτΕ 2772/86 , ΑΠ Ολομ. 274/71 , ΝΣΚ 528/99). Σημειωτέον, ότι η νομολογία που επικαλείται η προσφεύγουσα για να επιστηρίξει τον ισχυρισμό της ουδόλως επιβεβαιώνει αυτόν. Τουναντίον, περιορίζεται στην ήδη παγίως γνωστή νομολογία ότι η ανεπιφύλακτη συμμετοχή στο διαγωνισμό σημαίνει αποδοχή των όρων της διακήρυξης, όπερ νομικά διάφορο, από το εξεταζόμενο θέμα... Σε ότι αφορά ειδικά τη Διοίκηση το σημερινό νόημα της αρχής τής νομιμότητας έχει διευρυνθεί και επιβάλλει σε όλα τα διοικητικά όργανα την υποχρέωση να δρουν με βάση προϋφιστάμενο κανόνα δικαίου, γενικό και αφηρημένο. ...Κατά έναν άλλον προσδιορισμό, η αρχή της νομιμότητας συνεπάγεται τη

Αριθμός απόφασης : 476/2019

συμμόρφωση της Διοίκησης γενικά στις επιταγές του Δικαίου... Κατά συνέπεια, η Διοίκηση αδυνατεί να εκδίδει πράξεις κανονιστικές, καθ' αντίθεση ή καθ' υπέρβαση νόμου. Έτι περαιτέρω, το γεγονός ότι δεν ασκήθηκε από τους συμμετέχοντες οικονομικούς φορείς προσφυγή κατά της διακήρυξης δεν υπέχει καμίας απολύτως νομικής αξίας, δοθέντος ότι εν προκειμένω η εμφιλοχώρηση του άρθρου 23.1 ήτο πασιφανές ότι οφείλετο σε εκ παραδρομής χρήση προηγούμενου προτύπου και συνεπώς, ήτο το ίδιο πασιφανές, ότι ο όρος αυτός τυγχάνει ανίσχυρος και ανεφάρμοστος ενόψει των άρθρων 7 και 7.5 της διακήρυξης ως προδήλως αντικείμενος προς το άρθρο 79 Α. Συνεπώς, δεν υπήρχε καμία απολύτως αναγκαιότητα, κανένα αντικείμενο και κανένα έννομο συμφέρον προκειμένου να ασκηθεί προσφυγή κατά της διακήρυξης. Ενόψει όλων των ανωτέρω και η δεύτερη αιτιολογική βάση του πρώτου λόγου προσφυγής παρίσταται προδήλως νόμω αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί....»

17. Επειδή ο προσφεύγων με τον δεύτερο λόγο της προσφυγής επικαλούμενος το άρθ. 22.Δ της ισχυρίζεται ότι έπρεπε να απορριφθεί η προσφορά της παρεμβαίνουσας διότι «...**2. ΜΗ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ....** Με την διάταξη αυτή η Διακήρυξη, αποσκοπεί, μεν να καταστήσει εφικτή την συμμετοχή στον διαγωνισμό όσο το δυνατόν περισσότερων διαγωνιζομένων, επ' ουδενί, όμως, αποσκοπεί στο να ευνοήσει τους διαγωνιζόμενους που εκτέλεσαν έργο – παροχή υπηρεσιών και απέκτησαν την απαιτούμενη εμπειρία ως μέλη Κοινοπραξίας σε σχέση με όσους εκτέλεσαν έργο– παροχή υπηρεσιών εξ ολοκλήρου ως ανάδοχοι. Επομένως η πρόδηλη έννοια της ως άνω διάταξης είναι ότι ναι μεν επιτρέπεται η επίκληση εμπειρίας από έργο – παροχή υπηρεσιών που έχει εκτελεσθεί από μέλος αναδόχου Κοινοπραξίας με ποσοστό τουλάχιστον 50% αλλά μόνο ως προς το ποσοστό αυτό και προφανώς υπό την προϋπόθεση ότι το ποσοστό 50% ως έργο – παροχή υπηρεσιών υπερκαλύπτει την ελάχιστη απαιτούμενη ειδική εμπειρία για την λειτουργία ενός αντλιοστασίου που εξυπηρετεί τουλάχιστον 200 φρεάτια. Ειδάλλως, υπό διαφορετική εκδοχή, θα εξομοιώνονταν η εμπειρία ενός αναδόχου που εκτέλεσε το 100% έργου ως ανάδοχος με την εμπειρία μέλους Κοινοπραξίας που εκτέλεσε ακριβώς το μισό παρόμοιου έργου λόγω του ποσοστού που διέθετε στην Κοινοπραξία,

κάτι το οποίο αντιβαίνει στην αρχή της ίσης και χωρίς διακρίσεις μεταχείρισης (αφού εξομοιώνεται το 50% έργου με το 100%) αλλά και στην ίδια την απαίτηση τεχνικής ικανότητας που πρέπει να είναι πραγματική και όχι πλασματική. Στην προκείμενη περίπτωση, η ..... επικαλέσθηκε την εμπειρία από την εκτέλεση του έργου – παροχή υπηρεσιών «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Ε.Ε.Λ. ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ», το οποίο εκτέλεσε σε Κοινοπραξία με την .....με ποσοστά 50% έκαστη. Το έργο – παροχή υπηρεσιών, αφορά στο: - Δίκτυο αποχέτευσης υπό κενό Σκάλα Φούρκας, μήκους 10.500 μέτρων και 317 εγκατεστημένων βαλβίδων αναρρόφησης. - Αντλιοστάσια Κενού Σκάλας Φούρκας VS8, με παροχή κατάθλιψης λυμάτων 426m³/hr. Κατά τα ήδη, όμως, αναφερθέντα, δεν μπορεί να ληφθεί προς όφελος της ως άνω εταιρείας υπόψη το σύνολο του ως άνω αντικειμένου αλλά μόνο το 50% αυτού, αφού αυτό και μόνο αυτό εκτέλεσε βάσει του ποσοστού της Κοινοπραξίας που διέθετε, δηλαδή: • 50% των 317 φρεατίων = 159 μικρότερο των 200, • 50% ενός αντλιοστασίου και όχι ολόκληρου. Επομένως η ..... **δεν διαθέτει και δεν απέδειξε ειδική εμπειρία στην: - λειτουργία και συντήρηση δικτύου αποχέτευσης με κενό - vacuum τουλάχιστον 200 φρεατίων αναρρόφησης δικτύου κενού για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών και στην λειτουργία ενός αντλιοστασίου** . Ενόψει αυτού μη νόμιμα έγινε δεκτή στον διαγωνισμό με την προσβαλλόμενη απόφαση, ενώ έπρεπε να αποκλεισθεί λόγω μη ικανοποίησης της ως άνω απαίτησης της Διακήρυξης...»

18. Επειδή ο αναθέτων φορέας, στις απόψεις επί της προσφυγής, ειδικά επί του δεύτερου λόγου της προσφυγής, αναφέρει ότι « ... Από τη βεβαίωση εμπειρίας για τη λειτουργία και συντήρηση δικτύων με αριθ. πρωτοκ. 5145/12-4-2016 που μας υπέβαλε η προσωρινή μειοδότηρια εταιρεία .....προκύπτουν τα εξής : α) Ανάδοχος της παροχής υπηρεσίας «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Ε.Ε.Λ. ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ» ήταν η κοινοπραξία ..... στην οποία το ποσοστό συμμετοχής στην κοινοπραξία ήταν 50% για την εταιρεία ..... β) Η ανωτέρω παροχή υπηρεσίας αφορούσε μεταξύ άλλων τη λειτουργία και συντήρηση δικτύου αποχέτευσης κενού – vacuum που περιελάμβανε συνολικά 554 φρεάτια αναρρόφησης κενού για διάστημα 14 μηνών καθώς και τη

Αριθμός απόφασης : 476/2019

λειτουργία και συντήρηση 4 αντλιοστασίων κενού που εξυπηρετούν τα ανωτέρω 554 φρεάτια αναρρόφησης δικτύων κενού (ισοδυναμούν με τις 554 εγκατεστημένες βαλβίδες αναρρόφησης όπως περιγράφονται στη βεβαίωση) για χρονικό διάστημα 14 μηνών. Γ) Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο προσωρινός μειοδότης από μια εργολαβία, ήτοι «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ Ε.Ε.Λ. ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ» στο οποίο ενεπλάκη ως μέλος Κοινοπραξίας με ποσοστό 50%, πληροί τους όρους της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που αναφέρονται στο άρθρο 22.Δ της διακήρυξης...»

19. Επειδή ειδικά επί του δεύτερου λόγου της προσφυγής η παρεμβαίνουσα, επικαλούμενη το άρθ. 22.Δ. της διακήρυξης, αναφέρει ότι «...Η διάταξη της διακήρυξης είναι σαφής και ορίζει ότι η ζητούμενη εμπειρία αποδεικνύεται εξίσου ισοδύναμα εάν έχει αποκτηθεί, είτε αυτοτελώς, είτε ως μέλος κοινοπρακτικού σχήματος στο οποίο συμμετείχε ο οικονομικός φορέας με ποσοστό τουλάχιστον 50%. Η διάταξη λοιπόν αυτή, ανεξαρτήτως του παρεμπόπτοντος ελέγχου της διακήρυξης στην οποία προβαίνει η προσφεύγουσα, δεν έχει την έννοια, ούτε σκοπεί στο να ευνοήσει έναν διαγωνιζόμενο που απέκτησε την εμπειρία του σε σύμβαση που εκτέλεσε ως μέλος Κοινοπραξίας έναντι ενός άλλου που εκτέλεσε παρόμοια σύμβαση αυτοτελώς. Ούτε βεβαίως υπάρχει καμία επιφύλαξη του συντάκτη της διακήρυξης από την οποία να προκύπτει ξεκάθαρα ότι η εμπειρία που θα προσμετρηθεί όταν αυτή έχει αποκτηθεί στο πλαίσιο εκτέλεσης σύμβασης από Κοινοπραξία θα είναι όση και το ποσοστό συμμετοχής του διαγωνιζομένου σε αυτή ή ότι σε περίπτωση επίκλησης εμπειρίας από συμμετοχή σε Κοινοπραξία αυτή δεν θεωρείται πραγματική αλλά πλασματική. Τουναντίον, αδιάστικτα, ο συντάκτης της διακήρυξης προέβλεψε δύο εναλλακτικούς, πλην όμως εξίσου ισοδύναμους και ισάξιους τρόπους απόδειξης διάθεσης της εμπειρίας από τον διαγωνιζόμενο, είτε αυτοτελώς, είτε από την συμμετοχή του ως μέλος Κοινοπραξίας με συγκεκριμένο ποσοστό συμμετοχής. Είναι λοιπόν προφανές ότι όλα τα περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα δεν ευρίσκουν κανένα απολύτως νομιμοποιητικό έρεισμα στη διακήρυξη ή στο νόμο και πρέπει να απορριφθούν...»

20. Επειδή ο προσφεύγων έχει προφανές έννομο συμφέρον για την άσκηση της προσφυγής, καθώς έχει συμμετάσχει στον διαγωνισμό με

Αριθμός απόφασης : 476/2019

αποδεκτή προσφορά, η οποία κατέλαβε την δεύτερη σειρά μειοδοσίας αμέσως μετά την προσφορά της παρεμβαίνουσας προσωρινής αναδόχου, και εύλογα προσδοκά να του ανατεθεί η συγκεκριμένη σύμβαση, αιτούμενος την ακύρωση της προσβαλλόμενης ως προς την αποδοχή της παρεμβαίνουσας, επικαλούμενος άμεση βλάβη από την προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία, κατά τους ισχυρισμούς του, παραβιάζει τους κανόνες που αφορούν στις διαδικασίες ανάθεσης (πρβλ. ενδεικτικά ΣτΕ 956/95 ΔΔικ 1995/577, ΣτΕ Ολομ. 280/96, Κωνσταντίνος Β. Χιώλος, «*Το έννομο συμφέρον στην ακυρωτική δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας*», ΔιοικΔ, 2010, τ. 4, σελ 846- 7). Επομένως, ο προσφεύγων θεμελιώνει το έννομο συμφέρον του στην ζημία του από την επικαλούμενη παράνομη συμμετοχή τρίτου στον διαγωνισμό και στο επιδιωκόμενο όφελος από την απόρριψη της προσφοράς του τρίτου (ΕΑ ΣτΕ 1216/2006, ΣτΕ 512/2002, 517/2001) και συνεπώς νομίμως και κατ' αρχήν παραδεκτώς ασκείται η υπό εξέταση προδικαστική προσφυγή και φέρεται προς εξέταση ενώπιον του 8^{ου} Κλιμακίου της ΑΕΠΠ.

21. Επειδή σύμφωνα με το άρθ. 1 του ν. 4412/2016 «*Αντικείμενο - Πεδίο Εφαρμογής*» : « 1. Οι διατάξεις του παρόντος αποτελούν προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις: ...β) της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις προμήθειες φορέων, που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση Οδηγίας 2004/17/ΕΚ ...2. Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: ... β) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου II (άρθρα 2 και 222 έως 338), ...Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού....3. ...Οι διατάξεις των άρθρων 326 έως 333 εφαρμόζονται αποκλειστικά στις συμβάσεις των περιπτώσεων β' της παραγράφου 2 με εκτιμώμενη αξία κάτω των ορίων του άρθρου 235. ....»

22. Επειδή σύμφωνα με το άρθ. 222 του ν. 4412/2016 «1. Το παρόν Βιβλίο (άρθρα 222 έως 338) θεσπίζει κανόνες για τις διαδικασίες

Αριθμός απόφασης : 476/2019

προγραμματισμού και σύναψης που πραγματοποιούνται από αναθέτοντες φορείς για συμβάσεις και διαγωνισμούς μελετών, ανεξαρτήτως της εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στα επιμέρους άρθρα του παρόντος Βιβλίου. 2. Διαδικασία σύναψης σύμβασης κατά την έννοια του παρόντος Βιβλίου, είναι η διαδικασία για την απόκτηση έργων, προμηθειών ή υπηρεσιών από οικονομικούς φορείς που επιλέγονται από έναν ή περισσότερους αναθέτοντες φορείς, εφόσον τα εν λόγω έργα, προμήθειες ή υπηρεσίες προορίζονται για την εκτέλεση μιας εκ των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα άρθρα 228 έως 234.»

23. Επειδή σύμφωνα με το άρθ. 223 του ν. 4412/2016 «Αναθέτουσες αρχές (άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» : «1. Για τους σκοπούς του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) ως αναθέτουσες αρχές νοούνται το κράτος, οι αρχές περιφερειακής και τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου και οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου. »

24. Επειδή στο άρθ. 224 «Αναθέτοντες φορείς (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι « 1. Για τους σκοπούς του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) αναθέτοντες φορείς είναι εκείνοι οι οποίοι: α) είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις, οι οποίες ασκούν μία από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 228 έως 234... β) αν δεν είναι αναθέτουσες αρχές ή δημόσιες επιχειρήσεις, ασκούν, μεταξύ των δραστηριοτήτων τους, κάποια από τις δραστηριότητες που αναφέρονται στα άρθρα 228 έως 234 ή συνδυασμό τέτοιων δραστηριοτήτων και λειτουργούν επί τη βάση ειδικών ή αποκλειστικών δικαιωμάτων τα οποία εκχωρεί αρμόδια αρχή της Ελλάδας. 2. Ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε επιχείρηση στην οποία οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ασκούν, άμεσα ή έμμεσα, δεσπόζουσα επιρροή λόγω κυριότητας, χρηματοδοτικής συμμετοχής ή των κανόνων που τη διέπουν. Η δεσπόζουσα επιρροή εκ μέρους των αναθετουσών αρχών τεκμαίρεται σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες περιπτώσεις στις οποίες οι εν λόγω αρχές, άμεσα ή έμμεσα: α) κατέχουν την πλειοψηφία του εγγεγραμμένου κεφαλαίου της επιχείρησης ή β) ελέγχουν την πλειοψηφία των ψήφων που συνδέονται με τις μετοχές που εκδίδει η επιχείρηση ή γ) μπορούν να διορίζουν περισσότερα από τα μισά μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου της επιχείρησης.»

Αριθμός απόφασης : 476/2019

25. Επειδή σύμφωνα με το άρθρ. 230 του ν. 4412/2016 «1. Όσον αφορά στο νερό, οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου (άρθρα 222 έως 338) εφαρμόζονται στις ακόλουθες δραστηριότητες α) την παροχή ή λειτουργία σταθερών δικτύων που έχουν ως στόχο να παρέχουν στο κοινό υπηρεσίες στον τομέα της παραγωγής, της μεταφοράς ή της διανομής πόσιμου ύδατος· β) την τροφοδότηση των εν λόγω δικτύων με πόσιμο ύδωρ. 2. Οι διατάξεις του παρόντος Βιβλίου εφαρμόζονται επίσης στις συμβάσεις που ανατίθενται ή στους διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από αναθέτοντες φορείς οι οποίοι ασκούν δραστηριότητα οριζόμενη στην παράγραφο 1, και που συνδέονται με ένα από τα ακόλουθα: .... β) την αποχέτευση ή την επεξεργασία λυμάτων.....»

26. Επειδή ο αναθέτων φορέας ΔΕΥΑΤ (Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Τρικάλων) που ιδρύθηκε το 1981 υπαγόμενος τις διατάξεις του ν. 1069/1980 και του ΠΔ 410/1995 άρθρ. 277 επ., αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα, με αντικείμενο δραστηριότητας: την άσκηση πάσης φύσεως δραστηριότητας του τομέα ύδρευσης, την άσκηση πάσης φύσεως δραστηριότητας του τομέα αποχέτευσης, την οργάνωση, διοίκηση, εκτέλεση και λειτουργία των έργων της αρμοδιότητάς της, τη συντήρηση των έργων ύδρευσης – αποχέτευσης, την εκπόνηση μελετών για την κατασκευή έργων της αρμοδιότητάς της. Ο αναθέτων φορέας διοικείται «...από Διοικητικό Συμβούλιο του οποίου τα μέλη, μαζί με τους αναπληρωτές τους ορίζονται από το Δημοτικό Συμβούλιο, με Πρόεδρο τον εκάστοτε Δήμαρχο Τρικκαίων (βλ. και επίσημη ιστοσελίδα του αναθέτοντος φορέα <http://deyat.gr/istoriko>). Συνεπώς η ΔΕΥΑΤ, ως εκ της νομικής της φύσης και του αντικειμένου της αποτελεί αναθέτοντα φορέα που δραστηριοποιείται στον τομέα του ύδατος, κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων του ν. 4412/2016 και ίδια σύμφωνα με τα άρθρ. 224 παρ. 1 περ. α), β), και παρ. 2 (σκέψη 24), και άρθρ. 230 παρ. 1 και 2 (σκέψη 25) υπαγόμενος στις διατάξεις του Βιβλίου II άρθρ. 222 και επ. του ν. 4412/2016, σύμφωνα με το άρθρ. 1 παρ. 2 περ. β) (σκέψη 21) και άρθρ. 222 παρ. 1 και 2 του νόμου αυτού (σκέψη 22).

27. Επειδή η παρ. 1 του άρθρου 253 με τον τίτλο «Αρχές που διέπουν τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων (άρθρο 36 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)», εννοιολογικά ταυτόσημη με το άρθρ. 18, του ν. 4412/2016 ορίζει ότι: «1. Οι

Αριθμός απόφασης : 476/2019

αναθέτοντες φορείς αντιμετωπίζουν τους οικονομικούς φορείς ισότιμα και χωρίς διακρίσεις και ενεργούν με διαφάνεια, τηρώντας την αρχή της αναλογικότητας, της αμοιβαίας αναγνώρισης, της προστασίας των δικαιωμάτων των ιδιωτών, της προστασίας του ανταγωνισμού, της προστασίας του περιβάλλοντος και της βιώσιμης και αειφόρου ανάπτυξης και λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων...»

28. Επειδή στο άρθρ. 264 «Ανοικτή διαδικασία (άρθρο 45 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι « 1. Στην ανοικτή διαδικασία, κάθε ενδιαφερόμενος οικονομικός φορέας μπορεί να υποβάλει προσφορά στο πλαίσιο προκήρυξης διαγωνισμού...Η προσφορά συνοδεύεται από τις πληροφορίες για την ποιοτική επιλογή που ζητούνται από τον αναθέτοντα φορέα. »

29. Επειδή στο άρθρ. 281 «Περιεχόμενο εγγράφων της σύμβασης» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Οι όροι που περιέχονται στα έγγραφα της σύμβασης πρέπει να είναι σαφείς και πλήρεις ώστε να επιτρέπουν την υποβολή άρτιων και συγκρίσιμων μεταξύ τους προσφορών. 2. Τα έγγραφα της σύμβασης, ...περιέχουν ιδίως: ...ιβ) τους όρους και τα κριτήρια επιλογής, καθώς και τα ελάχιστα επίπεδα αυτών, σχετικά με τους λόγους αποκλεισμού, την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια και την τεχνική ή/και επαγγελματική ικανότητα των υποψηφίων ή προσφερόντων, ...ιζ) τους απαραίτους όρους, απόκλιση από τους οποίους συνεπάγεται απόρριψη της προσφοράς ...»

30. Επειδή στο άρθρ. 301 «Γενικές αρχές (άρθρο 76 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Για τους σκοπούς της επιλογής των συμμετεχόντων στις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων εφαρμόζονται οι ακόλουθοι κανόνες: α) οι αναθέτοντες φορείς που έχουν θεσπίσει κανόνες και κριτήρια αποκλεισμού των προσφερόντων ή των υποψηφίων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 304 ή με την παράγραφο 1 του άρθρου 305, αποκλείουν τους οικονομικούς φορείς που προσδιορίζονται, σύμφωνα με τους εν λόγω κανόνες και πληρούν τα εν λόγω κριτήρια αποκλεισμού, β) επιλέγουν τους προσφέροντες και τους υποψηφίους, σύμφωνα με τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που θεσπίζονται δυνάμει των άρθρων 304 και 305...»

Αριθμός απόφασης : 476/2019

31. Επειδή στο άρθρ. 305 «Χρήση των λόγων αποκλεισμού και των κριτηρίων επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι (άρθρο 80 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) » του ν.4412/2016 ορίζεται ότι « 1. ...οι αντικειμενικοί κανόνες, οι λόγοι αποκλεισμού και τα κριτήρια για την επιλογή των υποψηφίων και των προσφερόντων σε ανοικτή διαδικασία ... μπορούν να περιλαμβάνουν τους λόγους αποκλεισμού που παρατίθενται στο άρθρο 73, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό...2. Τα κριτήρια και οι κανόνες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τα κριτήρια επιλογής που παρατίθενται στα άρθρα 75 έως 77, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό, ιδιαίτερα όσον αφορά στα όρια για τις απαιτήσεις που αφορούν τους ετήσιους κύκλους εργασιών. 3. Ο λόγος αποκλεισμού της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 73 περιλαμβάνεται πάντοτε στους κανόνες και τα κριτήρια της παραγράφου 1.»

32. Επειδή στο άρθρ. 75 «Κριτήρια επιλογής (άρθρο 58 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Τα κριτήρια επιλογής μπορεί να αφορούν: ...γ) την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα.. 4. Όσον αφορά την τεχνική και επαγγελματική ικανότητα, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν ... την εμπειρία για να εκτελέσουν τη σύμβαση σε κατάλληλο επίπεδο ποιότητας. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να διαθέτουν ικανοποιητικό επίπεδο εμπειρίας, αποδεικνυόμενο με κατάλληλες συστάσεις από συμβάσεις που έχουν εκτελεστεί κατά το παρελθόν. ... 5. Οι αναθέτουσες αρχές αναφέρουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις συμμετοχής που μπορεί να εκφράζονται ως ελάχιστα επίπεδα ικανότητας, καθώς και τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, στην προκήρυξη σύμβασης ή στην πρόσκληση επιβεβαίωσης ενδιαφέροντος.»

33. Επειδή στο άρθρ. 308 «Κανόνες που εφαρμόζονται σε περίπτωση χρήσης των κριτηρίων αποκλεισμού και ποιοτικής επιλογής του Βιβλίου Ι (παρ. 3 του άρθρου 80 και υποπαράγραφος 2 της παρ. 1, καθώς και υποπαράγραφος 2 της παρ. 2 του άρθρου 79 της Οδηγίας 2014/25/ΕΕ) » του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Προς το σκοπό εφαρμογής του άρθρου 305, αν οι αναθέτοντες φορείς αναφέρονται στα κριτήρια αποκλεισμού ή επιλογής που προβλέπονται στο Βιβλίο Ι, εφαρμόζονται τα άρθρα 79, 80, και 81. ...»

Αριθμός απόφασης : 476/2019

34. Επειδή στο άρθρ. 73 «Λόγοι αποκλεισμού (άρθρο 57 παράγραφοι 1 έως 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν έναν οικονομικό φορέα από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης όταν αποδεικνύουν, με την επαλήθευση που προβλέπεται στα άρθρα 79 έως 81 ή είναι γνωστό στην αναθέτουσα αρχή με άλλο τρόπο, ότι υπάρχει εις βάρος του αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση για έναν από τους ακόλουθους λόγους: ... Η υποχρέωση αποκλεισμού οικονομικού φορέα εφαρμόζεται επίσης όταν το πρόσωπο εις βάρος του οποίου εκδόθηκε αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση είναι μέλος του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του εν λόγω οικονομικού φορέα ή έχει εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό. Η υποχρέωση του προηγούμενου εδαφίου αφορά: ...ββ) στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), τον διευθύνοντα σύμβουλο, καθώς και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ....»

35. Επειδή στο άρθρ. 79 «Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (άρθρο 59 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής ή κατά την υποβολή προσφορών στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων άνω των ορίων, οι αναθέτουσες αρχές δέχονται το Ευρωπαϊκό Ενιαίο Έγγραφο Σύμβασης (ΕΕΕΣ), το οποίο αποτελείται από ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε μία από τις καταστάσεις των άρθρων 73 και 74 για τις οποίες οι οικονομικοί φορείς αποκλείονται ή μπορούν να αποκλεισθούν. β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με τα άρθρα 75, 76 και 77, γ) κατά περίπτωση, τηρεί τους αντικειμενικούς κανόνες και κριτήρια που έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 84 και δ) εφόσον η εκτιμώμενη αξία της υπό ανάθεση σύμβασης υπερβαίνει το ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ εκτός ΦΠΑ, ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 3310/2005 (Α' 30).... 4. Για τις συμβάσεις κάτω των ορίων, η Αρχή, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 53, μπορεί να εκδίδει αντίστοιχο τυποποιημένο έντυπο υπεύθυνης δήλωσης, όπου απαιτείται, κατά τις διατάξεις του παρόντος. Μέχρι την έκδοση του

Αριθμός απόφασης : 476/2019

τυποποιημένου εντύπου του προηγούμενου εδαφίου, γίνεται δεκτή υπεύθυνη δήλωση της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 1599/1986. ...»

36. Επειδή στο άρθρ. 79Α «Υπογραφή Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης» του ν.4412/2016 ορίζεται ότι «1. Κατά την υποβολή του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ) του άρθρου 79, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 73 για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. 2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης. 3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται και για την υπογραφή του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) το οποίο εκδίδει η Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.)....»

37. Επειδή στην Κατευθυντήρια Οδηγία (ΚΟ) 23 της ΕΑΑΔΗΣΥ με θέμα «Ειδικά θέματα συμπλήρωσης του Τυποποιημένου Εντύπου Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) και του Ευρωπαϊκού Ενιαίου Εγγράφου Σύμβασης (ΕΕΕΣ)» προβλέπεται ότι «...**4.2 Υπογραφή ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ** Με την παρ. 13 του άρθρου 107 του ν.4497/2017 (Α/171) προστέθηκε το άρθρο 79Α στο ν.4412/2016, το οποίο έχει ως εξής: ... Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι **είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του** κατά περίπτωση **νομίμου εκπροσώπου, ή αρμοδίως εξουσιοδοτημένου** για το σκοπό αυτό **προσώπου**, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν.4412/2016, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του, ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την υπογραφή του ΤΕΥΔ/ΕΕΕΣ, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό του κατά το χρόνο

Αριθμός απόφασης : 476/2019

υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή συγκεκριμένης διαδικασίας σύμβασης. Επισημαίνεται τέλος, ότι η παροχή της ως άνω δυνατότητας, σε καμία περίπτωση, δεν σημαίνει ότι οι αναθέτουσες αρχές αποκλείουν οικονομικούς φορείς στις περιπτώσεις που το ΤΕΥΔ/ ΕΕΕΣ υπογράφεται από όλα τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016.... »

38. Επειδή σύμφωνα με το πρότυπο τεύχος Διακήρυξης Ανοικτής Διαδικασίας Μέσω του ΕΣΗΔΗΣ για την Επιλογή Αναδόχου Κατασκευής Έργου κάτω των Ορίων της ΕΑΑΔΗΣΥ προβλέπεται «...**Άρθρο 23: Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής** .... Κατά την υποβολή του ΤΕΥΔ, είναι δυνατή, με μόνη την υπογραφή του κατά περίπτωση εκπροσώπου του οικονομικού φορέα, η προκαταρκτική απόδειξη των λόγων αποκλεισμού που αναφέρονται στο άρθρο 22.Α.1 της παρούσας, για το σύνολο των φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου του ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτόν (76) Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα, για την εφαρμογή του παρόντος, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησης του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για τη συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης (77)...» Και περαιτέρω η σημείωση 76 έχει ως εξής « 76 Επισημαίνεται ότι η ανωτέρω δυνατότητα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του οικονομικού φορέα. Εξακολουθεί να υφίσταται η δυνατότητα να υπογράφεται το ΤΕΥΔ από το σύνολο των φυσικών προσώπων που αναφέρονται στα τελευταία δύο εδάφια του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016, όπως τροποποιήθηκαν με το άρθρο 107 περ. 7 του ν. 4497/2017.»

39. Επειδή στο άρθ. 2.1 «**Έγγραφα της σύμβασης**» της διακήρυξης προβλέπεται ότι : «2.1. Τα έγγραφα της σύμβασης κατά την έννοια της περιπτ. 14 της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4412/2016 για τον παρόντα ηλεκτρονικό διαγωνισμό είναι τα ακόλουθα : ...β) η παρούσα διακήρυξη, (Τεύχος 1) γ) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (Τ.Ε.Υ.Δ) του άρθρου 79 παρ. 4

Αριθμός απόφασης : 476/2019

του ν. 4412/2016 ... , (Παράρτημα Τεύχους 1)». Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρ. 22 «**Κριτήρια ποιοτικής επιλογής**» : «Οι μεμονωμένοι προσφέροντες πρέπει να ικανοποιούν όλα τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής....» Ακολουθώντας στο άρθρ. 22.Δ «**Τεχνική και επαγγελματική ικανότητα**» ορίζεται ότι : «...(β) Για το αντικείμενο της κατασκευής απαιτείται να διαθέτει ο συμμετέχων αποδεδειγμένη ειδική εμπειρία στην: - κατασκευή δικτύου αποχέτευσης με κενό - vacuum τουλάχιστον 200 φρεατίων αναρρόφησης δικτύου κενού. - κατασκευή αντλιοστάσιου δικτύου αποχέτευσης κενού -vacuum οικισμού που εξυπηρετεί τουλάχιστον 200 φρεάτια αναρρόφησης δικτύου κενού - Η επικαλούμενη εμπειρία, με όλες τις φάσεις των εργασιών, πρέπει να είναι στο πλαίσιο μίας εργολαβίας με ημερομηνία περαίωσης των εργασιών, επί ποινή αποκλεισμού, μεταγενέστερη της 1.1.2008. Η επικαλούμενη εμπειρία πρέπει να αφορά παραδοθέν έργο εν λειτουργία. Για το αντικείμενο της λειτουργίας δικτύων απαιτείται να διαθέτει ο συμμετέχων αποδεδειγμένη ειδική εμπειρία στην: - λειτουργία και συντήρηση δικτύου αποχέτευσης με κενό - vacuum τουλάχιστον 200 φρεατίων αναρρόφησης δικτύου κενού για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών. - λειτουργία και συντήρηση αντλιοστάσιο κενού οικισμού που εξυπηρετεί τουλάχιστον 200 φρεάτια αναρρόφησης δικτύου κενού για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών. - Η επικαλούμενη εμπειρία, με όλες τις φάσεις των εργασιών, πρέπει να είναι στο πλαίσιο μίας εργολαβίας με ημερομηνία περαίωσης των εργασιών, επί ποινή αποκλεισμού, μεταγενέστερη της 1.1.2008 (Βεβαίωση Περαίωσης). Η επικαλούμενη εμπειρία πρέπει να αφορά παραδοθέν έργο εν λειτουργία . Η εμπειρία, την οποία θα επικαλεσθούν οι συμμετέχοντες, θα πρέπει να προέρχεται από εργολαβίες, τις οποίες έχουν εκτελέσει: • είτε ως Ανάδοχοι του Έργου, • είτε ως μέλη Αναδόχου Κοινοπραξίας με συμμετοχή τουλάχιστον 50%». Ακολουθώντας, σύμφωνα με το άρθρ. 23 «**Αποδεικτικά μέσα κριτηρίων ποιοτικής επιλογής**»: «**23.1** Κατά την υποβολή προσφορών οι οικονομικοί φορείς υποβάλλουν το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) του άρθρου 79 παρ. 4 του ν. 4412/2016, το οποίο αποτελεί ενημερωμένη υπεύθυνη δήλωση, με τις συνέπειες του ν. 1599/1986 (Α'75), ως προκαταρκτική απόδειξη προς αντικατάσταση των πιστοποιητικών που εκδίδουν δημόσιες αρχές ή τρίτα μέρη, επιβεβαιώνοντας ότι ο εν λόγω οικονομικός φορέας πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) δεν βρίσκεται σε

Αριθμός απόφασης : 476/2019

μία από τις καταστάσεις του άρθρου 22 Α της παρούσας, β) πληροί τα σχετικά κριτήρια επιλογής τα οποία έχουν καθοριστεί, σύμφωνα με το άρθρο 22 Β-Ε της παρούσας....Σε όλες τις περιπτώσεις, όπου περισσότερα από ένα φυσικά πρόσωπα είναι μέλη του διοικητικού, διευθυντικού ή εποπτικού οργάνου ενός οικονομικού φορέα ή έχουν εξουσία εκπροσώπησης, λήψης αποφάσεων ή ελέγχου σε αυτό, υποβάλλεται ένα Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ), το οποίο υπογράφεται, επί ποινή απόρριψης της προσφοράς, από κάθε ένα από τα ως άνω πρόσωπα. Η υποχρέωση υπογραφής αφορά όλα τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, ανά περίπτωση....».

40. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, η Διακήρυξη του διαγωνισμού αποτελεί κανονιστική πράξη, η οποία διέπει το διαγωνισμό και δεσμεύει τόσο την αναθέτουσα αρχή, η οποία διενεργεί αυτόν (ΕΣ Πράξεις VI Τμήματος 78/2007,19/2005,31/2003), όσο και τους διαγωνιζόμενους. Η δε παράβαση των διατάξεων (όρων) αυτής, οδηγεί σε ακυρότητα των εγκριτικών πράξεων του αποτελέσματος του διαγωνισμού και των κατακυρωτικών αυτού πράξεων (ΟλΣτΕ 2137/1993). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία (ΕΣ Πράξη VI Τμήματος 78/2007).

41. Επειδή σύμφωνα με τα ανωτέρω, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, είτε κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, είτε κατά τη συνομολόγηση της σύμβασης που καταρτίζεται μετά τη διενέργεια του διαγωνισμού, είτε κατά το στάδιο της εκτέλεσης αυτής, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕλΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000) Ως εκ τούτου, προσφορές που δεν πληρούν τις ανωτέρω απαιτήσεις, καθίστανται απορριπτέες, ακόμη και στις περιπτώσεις που η διακήρυξη δεν αναφέρει ρητά -κατά μείζονα δε λόγο, όταν ορίζει- ότι οι εν λόγω απαιτήσεις τάσσονται επί ποινή αποκλεισμού (ΕΑ ΣτΕ 79/ 2009, πρβλ. ΕΑ ΣτΕ 26/2007 κ.ά.). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης και την κρίση επί των προδιαγραφών και προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την

Αριθμός απόφασης : 476/2019

υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construcrtion Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54), καθώς οι προσφορές τους θα αξιολογηθούν στα επόμενα στάδια επί τη βάση των όσων δήλωσαν, προσκόμισαν και εν τέλει ίσχυαν κατά τον ως άνω κρίσιμο χρόνο (ήτοι αυτόν της ολοκλήρωσης χρόνου υποβολής προσφορών).

42. Επειδή η αρχή της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας προϋποθέτει, ότι όλοι οι όροι και τρόποι διεξαγωγής της διαδικασίας αναθέσεως πρέπει να διατυπώνονται με σαφήνεια, ακρίβεια και χωρίς αμφισημία στην προκήρυξη του διαγωνισμού, κατά τρόπον ώστε, αφενός να παρέχεται σε όλους τους ευλόγως ενημερωμένους και κανονικά επιμελείς υποψηφίους η δυνατότητα να κατανοούν το ακριβές περιεχόμενό τους και να τους ερμηνεύουν με τον ίδιο τρόπο και, αφετέρου, να καθίσταται δυνατός ο εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής αποτελεσματικός και επί ίσοις όροις έλεγχος του αν οι προσφορές των υποψηφίων ανταποκρίνονται στα κριτήρια που διέπουν την εν λόγω σύμβαση (βλ., μεταξύ άλλων, για την αρχή της ίσης μεταχείρισης των οικονομικών φορέων στο πλαίσιο ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων τις αποφάσεις: της 29ης Απριλίου 2004, Επιτροπή κατά CAS Succhi di Frutta, C-496/99 P, EU:C:2004:236, σκέψη 110, και της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 22ας Ιουνίου 1993, Επιτροπή κατά Δανίας, C-243/89, EU:C:1993:257, σκέψη 33, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 51, της 18ης Οκτωβρίου 2001, SIAC Construction, C-19/00, EU:C:2001:553, σκέψη 33, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, Μηχανική, C-213/07, EU:C:2008:731, σκέψη 45, της 24ης Μαΐου 2016, MT Højgaard και Züblin, C-396/14, EU:C:2016:347, σκέψη 37, της 25ης Απριλίου 1996, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-87/94, EU:C:1996:161, σκέψη 54, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, Universale-Bau, C-470/99, EU:C:2002:746, σκέψη 93, της 12ης Μαρτίου 2015, eVigilo, C-538/13, EU:C:2015:166, σκέψη 33, της 29ης Μαρτίου 2012, SAG ELV Slovensko κ.λπ., C-599/10, EU:C:2012:191, σκέψη 36, καθώς και της 10ης Οκτωβρίου 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, σκέψη 31).

43. Επειδή, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας και του Ελεγκτικού Συνεδρίου, η διακήρυξη του

Αριθμός απόφασης : 476/2019

διαγωνισμού, ως κανονιστική πράξη, δεσμεύει με τους όρους της, τόσο τους διαγωνιζόμενους όσο και την αναθέτουσα αρχή, η οποία υποχρεούται εφεξής και μέχρι τέλους της διαδικασίας του διαγωνισμού να εφαρμόζει τα όσα ορίζονται σε αυτή (βλ. Πράξεις VI Τμήματος ΕΛΣυν 181/2006, 105/2003, ΣΤΕ 3703/2010, 53/2011, ΕΣ Πράξεις Τμήματος VI 78/2007, 19/2005, 31/2003, Ε.Α. 523/2010). Υπό την έννοια αυτή, σκοπός της ενιαίας εφαρμογής των όρων της διακήρυξης και της τήρησης των αρχών της ίσης μεταχείρισης και της διαφάνειας, είναι η διαμόρφωση ενός ασφαλούς δικαιοϋκτικού πλαισίου, εντός του οποίου θα διεξαχθεί ο διαγωνισμός και η αποφυγή αδικαιολόγητων αιφνιδιασμών των εν δυνάμει υποψηφίων, οι οποίοι σε κάθε στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας θα εκκινούν από μία κοινή αφετηρία, θα γνωρίζουν εκ των προτέρων ασφαλώς και με ακρίβεια τις προβλεπόμενες διαδικασίες και θα έχουν ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Άλλωστε, η αρχή της δεσμευτικότητας της διακήρυξης κατοχυρώνεται και στο ενωσιακό δίκαιο, αφού κάθε απόκλιση από τους όρους αυτής αποτελεί παραβίαση της αρχής της ισότητας των διαγωνιζομένων (βλ. Πράξη VI Τμήματος ΕΛΣυν 70/2006). Κατά συνέπεια, τυχόν παράβαση ουσιώδους όρου της διακήρυξης, καθιστά μη νόμιμη τη σχετική διαδικασία και επάγεται ακυρότητα (βλ. IV Τμήμα ΕΛΣυν 70/2003, 105/2002, 78/2001, 4/2001, 85/2000, ΣΤΕ 2772/1986, 3670/1992, 2137/1993). Περαιτέρω, οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού από τη διακήρυξη, ιδρύουν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000). Τα παραπάνω προκύπτουν και από την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την κρίση επί των προσκομιζόμενων δικαιολογητικών κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54). Εξάλλου, σύμφωνα με την αρχή της τυπικότητας που διέπει την διαδικασία της αναθέσεως δημοσίων συμβάσεων (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της

Αριθμός απόφασης : 476/2019

διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση υποβολής ορισμένων στοιχείων επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

44. Επειδή σε συνέχεια των ως άνω, σύμφωνα με το Ελεγκτικό Συνέδριο, λόγω της εφαρμοζόμενης στους δημόσιους διαγωνισμούς αρχής της τυπικότητας, όλες οι διατάξεις της Διακήρυξης καθιερώνουν ουσιώδεις όρους, οπότε τυχόν παραβίαση διατάξεων που αφορούν τον τρόπο υποβολής των προσφορών των διαγωνιζομένων συνεπάγεται το απαράδεκτο αυτών (βλ. Ελ. Συν. VI Τμήμα, Αποφ. 24995, 1949/2009. Πρ. 115, 10/2008, 222/2005, Ζ΄ Κλιμάκιο, Πρ. 116/2012, 1177/2009).

45. Επειδή οι όροι που τίθενται επί ποινή αποκλεισμού στη διακήρυξη, αποτελούν δέσμια αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαγωνισμού να αποκλείσει την παρουσιάζουσα έλλειψη/απόκλιση προσφορά (ΣΤΕ 743/2000), σύμφωνα με την αρχή της ισότιμης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων και της διαφάνειας της διαδικασίας, που επιβάλλει την εφαρμογή τους κατά τρόπο ενιαίο για όλους τους προσφέροντες κατά την υποβολή, αλλά και αξιολόγηση προσφορών (ΔΕΕ, απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2001, C-19/00 Siac Construction Ltd, Συλλογή 2001, σ. I-7725, σκέψεις 34 και 44 και απόφαση της 25ης Απριλίου 1996, C-87/94, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1996, σ. I-2043, σκέψη 54).

46. Επειδή η υποχρέωση διαφάνειας έχει μεταξύ άλλων ως σκοπό να αποκλείσει τον κίνδυνο αυθαιρεσίας εκ μέρους της αναθέτουσας αρχής (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 25 και C-599/10, *SAG ELV Slovenko* κλπ, σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και ο σκοπός αυτός δεν θα επιτυγχανόταν αν η αναθέτουσα αρχή μπορούσε να μην εφαρμόσει τους όρους στους οποίους η ίδια υποβλήθηκε (βλ. C-278/14, *SC Enterprise Focused Solutions SRL*, σκ. 27). Επειδή η αρχή της τυπικότητας, η οποία διέπει γενικά τη διενέργεια των διαγωνισμών (βλ. ΣΤΕ 2889/2011, 4343/2005 κ.ά. βλ. και Ε.Α. 228/2013, 111/2006, 597/2007 κ. ά.) εξυπηρετεί τις ανάγκες της διαφάνειας, της αποφυγής του κινδύνου αλλοίωσης των προσφορών και της ευχερούς εξέτασης και αξιολόγησής τους (Δ. Ράικος, *Δίκαιο Δημοσίων Συμβάσεων*, Β΄ Έκδοση, Εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ, 2017, σελ. 195 επ.). Σύμφωνα, δε, με την εν λόγω αρχή, δεν επιτρέπεται να τεθούν εκποδών διατάξεις της διακηρύξεως, οι οποίες θεσπίζουν υποχρέωση

Αριθμός απόφασης : 476/2019

υποβολής με την προσφορά ορισμένων στοιχείων που απαιτούνται επί ποινή αποκλεισμού από τον διαγωνισμό.

47. Επειδή, με βάση την αρχή της τυπικότητας των δημόσιων διαγωνισμών, όταν έχει τεθεί όρος στη Διακήρυξη επί ποινή αποκλεισμού - είτε ουσιαστικός, είτε τυπικός - κάθε διαγωνιζόμενος έχει δικαίωμα να επικαλεσθεί παράβασή του και να επιδιώξει τον αποκλεισμό των άλλων διαγωνιζόμενων, προς διασφάλιση της αρχής της διαφάνειας, του ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων (ΣΤΕ 194/2011).

48. Επειδή, οι γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου, ως της χρηστής διοίκησης και της αναλογικότητας, έχουν εφαρμογή κατά την ενάσκηση της διακριτικής ευχέρειας της Αναθέτουσας Αρχής, ήτοι της νομικής δυνατότητας της διοίκησης να επιλέγει ανάμεσα σε διάφορες εξίσου νόμιμες λύσεις, μία απόφαση δηλαδή για το εάν, πότε και πώς της διοικητικής δράσης (Π. Δαγτόγλου, *Γενικό Διοικητικό Δίκαιο*, Αθήνα-Κομοτηνή 2004, σ. 191).

49. Επειδή, ωστόσο, οι δυνητικοί λόγοι αποκλεισμού αποτελούν στοιχείο κρίσης και επιλογής της αναθέτουσας κατά το στάδιο της κατάρτισης των συμβατικών τευχών, οπότε εφόσον επιλεγούν και συμπεριληφθούν στη διακήρυξη, θεσπίζονται κανόνες υποχρεωτικής εφαρμογής κατά δέσμια αρμοδιότητα της αναθέτουσας αρχής (βλ. Κατευθυντήρια Οδηγία ΕΑΑΔΗΣΥ 20, αριθμ. απόφ. 42/30-5-2017).

50. Επειδή, είναι συμβατή με το ενωσιακό δίκαιο εθνική ρύθμιση, η οποία προβλέπει ότι η προσφυγή κατ' αποφάσεως της αναθέτουσας αρχής πρέπει να ασκείται εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας και ότι οι θιγόμενοι ενδιαφερόμενοι που επικαλούνται πλημμέλεια της διαδικασίας συνάψεως της συμβάσεως, προς στήριξη της προσφυγής τους, πρέπει να προβάλουν την εν λόγω πλημμέλεια εντός της ίδιας προθεσμίας, διότι άλλως θα απολέσουν το σχετικό δικαίωμά τους, με αποτέλεσμα ότι, αν παρέλθει η προθεσμία αυτή, δεν είναι δυνατή ούτε η προσβολή της εν λόγω αποφάσεως ούτε η προβολή της εν λόγω πλημμέλειας, εφόσον η επίμαχη προθεσμία είναι εύλογη (Απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2007, C-241/06, Lämmerzahl, Συλλογή 2007, σ. I-8415, σκέψη 50 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

51. Επειδή, σύμφωνα με το ρητό και σαφές άρθ. 23.1 της διακήρυξης (σκέψη 39) το Τυποποιημένο Έντυπο Υπεύθυνης Δήλωσης (ΤΕΥΔ) που

Αριθμός απόφασης : 476/2019

υποβάλλεται υποχρεωτικά από τους διαγωνιζόμενους στην υπό εξέταση διαδικασία, οφείλει αδιαστίκτως επί ποινή απόρριψης της προσφοράς να υπογράφεται από όλα τα φυσικά πρόσωπα που έχουν την εξουσία εκπροσώπησης του διαγωνιζόμενου νομικού προσώπου και μάλιστα ρητά από όλα τα φυσικά πρόσωπα που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 73 του ν. 4412/2016. Τα δε πρόσωπα τούτα είναι σύμφωνα με το άρθ. 73 παρ. 1 τελευταίο εδάφιο του ν. 4412/2016 (σκέψη 34) στις περιπτώσεις ανωνύμων εταιρειών (Α.Ε.), ο διευθύνων σύμβουλος, καθώς και όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι ως άνω διατάξεις της διακήρυξης, που αποτελούν το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεν αντιβαίνουν στο άρθ. 79 Α του ν. 4412/2016 (σκέψη 36), το οποίο σε κάθε περίπτωση προβλέπει την υπογραφή του ΤΕΥΔ από τον νόμιμο εκπρόσωπο ήτοι από το ένα ή τα περισσότερα φυσικά πρόσωπα που έχουν την εξουσία εκπροσώπησης του νομικού προσώπου του διαγωνιζόμενου οικονομικού φορέα, όπως το/-α φυσικό/ά τούτο/-α πρόσωπο/-α προκύπτουν από το ισχύον καταστατικό του νομικού προσώπου ή από ειδική εξουσιοδότηση προς ένα πρόσωπο να εκπροσωπεί το νομικό πρόσωπο, εν γένει σε όλες τις διαγωνιστικές διαδικασίες ή σε συγκεκριμένη διαδικασία. Σύμφωνα με το επίσης ρητό γράμμα του νόμου μόνη η υπογραφή του νομίμου ως άνω εκπροσώπου δύναται να αποδεικνύει την μη συνδρομή των λόγων αποκλεισμού όχι μόνο σε σχέση με το πρόσωπό του αλλά και σε σχέση με το πρόσωπο όλων των λοιπών φυσικών προσώπων που είναι μέλη του διοικητικού ή διευθυντικού ή εποπτικού ή εκπροσωπευτικού οργάνου του διαγωνιζόμενου νομικού προσώπου. Παραμένει σαφές ότι η χρήση της λέξης δύναται στο γράμμα του νόμου έχει τεθεί προκειμένου να ρυθμιστεί μονοσήμαντα και με σαφήνεια ότι ο νόμιμος εκπρόσωπος πράγματι δύναται με μόνη την δική του υπογραφή στο ΤΕΥΔ, να δηλώνει εγκύρως με δεσμευτική αποδεικτική και πλήρη νομική ισχύ, ότι τα ποικίλα περιστατικά και λόγοι αποκλεισμού δεν συντρέχουν (ή συντρέχουν), όχι μόνο για τον ίδιο προσωπικά αλλά επί πλέον και για όλα τα μέλη της διοίκησης του διαγωνιζόμενου νομικού προσώπου. Άλλως ειπείν το άρθ. 79 Α, δεν ρυθμίζει το θέμα της εκπροσώπησης αυτής κάθε αυτής του διαγωνιζόμενου νομικού προσώπου, ούτε επιβάλλει την υποχρέωση -και πολύ λιγότερο ανεξαρτήτως των απαιτήσεων της διακήρυξης- να υπογράφεται το υποβαλλόμενο στον

Αριθμός απόφασης : 476/2019

διαγωνισμό ΤΕΥΔ, αποκλειστικά και μόνον από ένα συγκεκριμένο πρόσωπο. Τούτο εξ άλλου ρητώς και σαφώς προβλέπεται και στο πρότυπο τεύχος *Διακήρυξης Ανοικτής Διαδικασίας Μέσω του ΕΣΗΔΗΣ για την Επιλογή Αναδόχου Κατασκευής Έργου κάτω των Ορίων* της ΕΑΑΔΗΣΥ (σκέψη 38), όπου ρητά ορίζεται ότι η εκ του νόμου ως άνω κατά το άρθ. 79 Α παρεχόμενη «*δυνατότητα εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του οικονομικού φορέα. Εξακολουθεί να υφίσταται η δυνατότητα να υπογράφεται το ΤΕΥΔ από το σύνολο των φυσικών προσώπων που αναφέρονται στα τελευταία δύο εδάφια του άρθρου 73 παρ. 1 του ν. 4412/2016.*» Συνεπώς, αφ' ής στιγμής ο αναθέτων φορέας ασκώντας την διακριτική του ευχέρεια (σκέψη 48) επέλεξε να συμπεριλάβει και πράγματι συμπεριέλαβε στους όρους της διακήρυξης την επί ποινή απόρριψης της προσφοράς απαίτηση συνυπογραφής του υποβαλλόμενου ΤΕΥΔ από όλα τα μέλη της διοίκησης του διαγωνιζόμενου νομικού προσώπου, τότε σύμφωνα ρητά με τον νόμο καθώς και σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας, της ισότητας και της διαφάνειας που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς η παραπάνω απαίτηση είναι υποχρεωτική και δεσμεύει τόσο τους διαγωνιζόμενους όσο και τον αναθέτοντα φορέα (σκέψεις 50, 45, 46, 43). Συνεπώς είναι απορριπτέα ως αβάσιμη η άποψη του αναθέτοντος φορέα και ο ισχυρισμός της παρέμβασης ότι το άρθ. 79 Α του ν. 4412/2016, έχει θεσπίσει δικαίωμα των διαγωνιζομένων και υποχρέωση της αναθέτουσας αρχής, να αποδέχεται υποβαλλόμενο ΤΕΥΔ που φέρει την υπογραφή ενός μόνο ατόμου, και τούτο μάλιστα σε αντίθεση με το ρητό και σαφές γράμμα των ειδικών και συγκεκριμένων διατάξεων της διακήρυξης που προβλέπουν την συνυπογραφή του ΤΕΥΔ από όλα τα μέλη της διοίκησης του διαγωνιζόμενου και δη ρητώς επί ποινή αποκλεισμού. Αντίθετα είναι βάσιμος ο πρώτος λόγος της προσφυγής επειδή, στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, ο αναθέτων φορέας κατά δέσμια αρμοδιότητα όφειλε να κρίνει τις προσφορές επί ίσοις όροις και με προσήλωση στην λεκτική αποτύπωση των όρων της κανονιστικής πράξης στα πλαίσια της αρχής της τυπικότητας, απορρίπτοντας ομοίως κατά δέσμια αρμοδιότητα, ορθά και βάσιμα, την προσφορά της παρεμβαίνουσας που παραβιάζει –και ομολογουμένως κατά την παρέμβαση και κατά τις απόψεις του αναθέτοντος φορέα- τον απαράβατο όρο του άρθ. 23.1 της διακήρυξης. Ειδικότερα όπως βάσιμα αναφέρει ο προσφεύγων στον πρώτο λόγο της προσφυγής, ομολογούν η παρεμβαίνουσα και η αναθέτουσα

Αριθμός απόφασης : 476/2019

αρχή, και προκύπτει από τα έγγραφα της διαδικασίας όπως είναι αναρτημένα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η παρεμβαίνουσα στο ΤΕΥΔ που κατέθεσε και συγκεκριμένα στο **Μέρος II: Πληροφορίες σχετικά με τον οικονομικό φορέα** στην ενότητα **B: Πληροφορίες σχετικά με τους νόμιμους εκπροσώπους του οικονομικού φορέα** δήλωσε τρία φυσικά πρόσωπα ως εκπροσώπους της. Όμως το ΤΕΥΔ υπογράφεται μόνον από ένα φυσικό πρόσωπο ήτοι από τον Πρόεδρο και διευθύνοντα Σύμβουλο αυτής. Περαιτέρω, δεν προκύπτει από τα στοιχεία της προσφοράς της ότι το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο που υπογράφει το ΤΕΥΔ είναι ο μόνος εκπρόσωπος της παρεμβαίνουσας -πράγμα που ούτως ή άλλως θα ερχόταν σε αντίθεση με την ως άνω ρητή και σαφή δήλωσή της στο ΤΕΥΔ ότι εκπροσωπείται από τρία κατονομαζόμενα φυσικά πρόσωπα μεταξύ των οποίων κι ο υπογράφων του ΤΕΥΔ. Επίσης, δεν προκύπτει από τα στοιχεία της προσφοράς της παρεμβαίνουσας ότι το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο που υπογράφει το ΤΕΥΔ είναι το μόνο αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για την συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Συνεπώς το ΤΕΥΔ που υπέβαλε η παρεμβαίνουσα δεν εκπληρώνει ούτε τις προϋποθέσεις του άρθ. 79 Α του ν. 4412/2016 σύμφωνα με το οποίο «2. Ως εκπρόσωπος του οικονομικού φορέα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, νοείται ο νόμιμος εκπρόσωπος αυτού, όπως προκύπτει από το ισχύον καταστατικό ή το πρακτικό εκπροσώπησής του κατά το χρόνο υποβολής της προσφοράς ή αίτησης συμμετοχής ή το αρμοδίως εξουσιοδοτημένο φυσικό πρόσωπο να εκπροσωπεί τον οικονομικό φορέα για διαδικασίες σύναψης συμβάσεων ή για συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης.» Συνεπώς, πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος της προσφυγής, να απορριφθεί η παρέμβαση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της παρεμβαίνουσας, ενώ αντίθετα έπρεπε να την απορρίψει σύμφωνα με τον νόμο (άρθ. 253, 281 παρ. 2, περ. ιζ), 73 παρ. 1, 79 και 79 Α του ν. 4412/2016 (σκέψεις 27, 29, 34, 35, 36), το Πρότυπο Τεύχος Διαγωνισμού Δημοσίου Έργου κάτω των Ορίων της ΕΑΑΔΗΣΥ (σκέψη 38), το άρθ. 23.1 της διακήρυξης (σκέψη 39), και σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας της τυπικότητας της διαφάνειας που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς (παραπάνω σκέψεις 41, 43, 44, 45, 46 εκτενώς).

Αριθμός απόφασης : 476/2019

52. Επειδή ακόμη και αν -σε αντίθεση όσων αναφέρονται στην σκέψη 51- ήθελε τυχόν γίνει δεκτό ότι το άρθ. 79 Α του ν. 4412/2016 ι) Επιβάλλει την υποχρέωση υπογραφής του υποβαλλόμενου ΤΕΥΔ από ένα μόνο πρόσωπο, και μάλιστα αδιαφόρως αν προκύπτει ότι το συγκεκριμένο φυσικό πρόσωπο είναι ο μόνος εκπρόσωπος ή ο μόνος ειδικά εξουσιοδοτηθείς προς τούτο από το διαγωνιζόμενο νομικό πρόσωπο, και ότι ιι) Είναι ευθέως παράνομη -ως διατείνεται η αναθέτουσα αρχή και η παρεμβαίνουσα- η απαίτηση της διακήρυξης να τίθενται στο ΤΕΥΔ οι υπογραφές όλων ανεξαιρέτως των μελών της διοίκησης του διαγωνιζόμενου νομικού προσώπου, όμως και πάλι ιιι) Είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος ο ισχυρισμός ότι πρέπει να γίνει αποδεκτό το ΤΕΥΔ της παρεμβαίνουσας. Από τα στοιχεία του φακέλου της διαδικασίας δεν προκύπτει, ούτε η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι προσέβαλε προδικαστικά ή/και δικαστικά και πέτυχε την ακύρωση του κατ' αυτήν ευθέως παράνομου επίμαχου όρου 23.1 της διακήρυξης που απαιτεί την συνυπογραφή του ΤΕΥΔ από όλα τα μέλη της διοίκησης του διαγωνιζόμενου νομικού προσώπου. Συνεπώς ο επίμαχος όρος του άρθ. 23.1 της διακήρυξης δεν έχει ακυρωθεί και παραμένει εν ισχύ κατά πάντα χρόνο, χωρίς δυνατότητα πλέον προσβολής του λόγω παρέλευσης απράκτων των νομίμων προθεσμιών. Κατ' ακολουθίαν, ο επίμαχος όρος της διακήρυξης δεσμεύει τόσο τους διαγωνιζόμενους οικονομικούς φορείς όσο και την αναθέτουσα αρχή, λόγω ίδια του κανονιστικού χαρακτήρα των όρων της διακήρυξης (σκέψεις 40, 42, 43). Επομένως, ακαίρως απαραδέκτως και περαιτέρω αβασίμως στρέφεται η παρεμβαίνουσα, αλλά και η ίδια η αναθέτουσα αρχή, κατά το παρόν στάδιο του διαγωνισμού και επ' ευκαιρία της υπό εξέταση προσφυγής, κατά του επίμαχου όρου της διακήρυξης, διότι : **ι)** Ως έχει ad hoc κριθεί, για λόγους ασφάλειας του δικαίου, δεν είναι επιτρεπτή η εκ μέρους διαγωνιζόμενου παρεμπόπτουσα, εκ των υστέρων, αμφισβήτηση του κύρους των όρων της διακήρυξης, τους οποίους δεν έχει προσβάλει ευθέως εντός της προθεσμίας για την άσκηση της αιτήσεως ακυρώσεως, ανεξαρτήτως του αν οι όροι αυτοί, σύμφωνα με τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς, αντίκεινται ακόμη και σε υπερκείμενους κανόνες δικαίου, όπως σε κανόνες του συντάγματος ή του κοινοτικού δικαίου (ΣΤΕ 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ., 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008 και άλλες, πρβλ. και ΔΕΚ, απόφαση της 12.2.2002, Universale-Bau AG, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, καθώς και

Αριθμός απόφασης : 476/2019

απόφαση της 27.2.2003, Santex SpA, C-327/00, σκέψεις 32 έως 66) ή αντιβαίνουν σε αναγκαστικού δικαίου διατάξεις της κοινής νομοθεσίας. Τούτο δε, δηλαδή η αδυναμία παρεμπόπτουσας αμφισβήτησης της νομιμότητας όρων της διακήρυξης, η οποία δεν έχει προσβληθεί ευθέως, ισχύει, κατά λογική ακολουθία, και στο μεταγενέστερο στάδιο της εκτέλεσης της συναφθείσης με τον ανάδοχο σύμβασης, οπότε οι όροι της διακήρυξης έχουν πλέον καταστεί όροι της σύμβασης διότι, πέραν των ανωτέρω, η αντίθετη άποψη θα είχε και ως συνέπεια την, κατά παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των διαγωνιζομένων, ανεπίτρεπτη, εκ των υστέρων, ανατροπή των όρων με βάση τους οποίους αναπτύχθηκε ο ανταγωνισμός, διαμορφώθηκαν οι προσφορές των διαγωνιζομένων και ανακηρύχθηκε ο ανάδοχος (πρβλ. ΔΕΚ, απόφαση της 29.4.2004, CAS Succhi di Frutta SpA, C-496/99 P, σκέψεις 106 έως 125 και απόφαση της 19.6.2008, Pressetext Nachrichtenagentur GmbH, C-454/06, σκέψεις 55 και επόμενες και ιδίως 59 και 60) και **ii)** Επί πλέον έχει επίσης ad hoc παγίως κριθεί ότι ανεπικαίρως και απαραδέκτως, επ' ευκαιρία προσβολής μεταγενέστερης πράξεως, η οποία εντάσσεται σε διαφορετικό στάδιο της διαγωνιστικής διαδικασίας –και εν προκειμένω της απόφασης κατακύρωσης- προβάλλεται λόγος με τον οποίον αμφισβητείται η νομιμότητα πράξης προηγούμενου σταδίου του διαγωνισμού –και εν προκειμένω της διακήρυξης- δοθέντος ότι έχει παρέλθει η εκ του νόμου προβλεπόμενη αποκλειστική προθεσμία (ΔΕφ 100/2015, ΔΕφΑθ 426/2015, ΣΤΕ 17/2018, ΣΤΕ 2770/2013, 5690/1996, 964/1998 Ολομ., 966/1998 Ολομ. 1415/2000 Ολομ., 3602/2005 επταμ., 702/2008, 1794/2008, 1667/2011 Ολομ., 3952/2011, 2137/2012, ΔΕΚ απόφαση της 12.2.2002, Universale-Bau AG, C-470/99, σκέψεις 65 έως 79, και απόφαση της 27.2.2003, Santex SpA, C-327/00, σκέψεις 32 έως 56, και απόφαση της 14.2.2019, Cooperativa Animazione Valdocco Soc. Coop. Impresa Sociale Onlus σκέψεις 39 έως 50, και σκέψη 52), και **iii)** Σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με το άρθ. 367 του ν.4412/2016, ως τροποποιημένο ισχύει δεν χωρεί εν προκειμένω παρεμπόπτων έλεγχος του αμφισβητούμενου ως παρανόμου επίμαχου άρθ. 23.1 της διακήρυξης, διότι σύμφωνα με τον νόμο *Η Α.Ε.Π.Π. επιλαμβάνεται αποκλειστικά επί θεμάτων που τίγονται με την προσφυγή και δεν μπορεί να ελέγξει παρεμπιπτόντως όρους της διακήρυξης.* Συνεπώς, για τους λόγους αυτούς πρέπει να απορριφθούν οι ισχυρισμοί της

Αριθμός απόφασης : 476/2019

παρέμβασης και του αναθέτοντος φορέα σχετικά με τον πρώτο λόγο της προσφυγής, με τους οποίους υποστηρίζεται αβασίμως και απαραδέκτως ότι παρότι δεν προσβλήθηκε ούτε ακυρώθηκε νομίμως, εμπροθέσμως και προσηκόντως το επίμαχο άρθ. 23.1 της διακήρυξης, όμως παρά ταύτα δεν χωρεί εφαρμογή αυτού στον παρόντα χρόνο της διαδικασίας ήτοι ούτε στο στάδιο της ανάδειξης προσωρινού μειοδότη, ούτε μάλιστα και κατά πάντα χρόνο, διότι -κατά την νομική τους άποψη- είναι αντίθετο με το άρθ. 79 Α του ν. 4412/2016. Αντίθετα είναι βάσιμος ο πρώτος λόγος της προσφυγής επειδή, στο παρόν στάδιο της διαδικασίας, ο αναθέτων φορέας κατά δέσμια αρμοδιότητα όφειλε να κρίνει τις προσφορές επί ίσοις όροις και με προσήλωση στην λεκτική αποτύπωση των όρων της κανονιστικής πράξης στα πλαίσια της αρχής της τυπικότητας, απορρίπτοντας ομοίως κατά δέσμια αρμοδιότητα, ορθά και βάσιμα, την προσφορά της παρεμβαίνουσας που προσκρούει –και ομολογουμένως κατά την παρέμβαση και κατά τις απόψεις του αναθέτοντος φορέα- τόσο στον απαράβατο όρο του άρθ. 23.1 της διακήρυξης, όσο και στις διατάξεις του άρθ. 79 Α του ν. 4412/2016 (σκέψη 51). Ειδικότερα πρέπει να γίνει δεκτός ο πρώτος λόγος της προσφυγής, να απορριφθεί η παρέμβαση και να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της παρεμβαίνουσας, ενώ αντίθετα έπρεπε να την απορρίψει σύμφωνα με τον νόμο (άρθ. 253, 281 παρ. 2, περ. ιζ), 73 παρ. 1, 79 και 79 Α του ν. 4412/2016 (σκέψεις 27, 29, 35, 35, 36), το Πρότυπο Τεύχος Διαγωνισμού ΕΑΑΔΗΣΥ (σκέψη 38), το άρθ. 23.1 της διακήρυξης (σκέψη 39), και σύμφωνα με τις αρχές της νομιμότητας της τυπικότητας της διαφάνειας που διέπουν τους δημόσιους διαγωνισμούς (παραπάνω σκέψεις 41, 43, 44, 45, 47 εκτενώς).

53. Επειδή η εξέταση του δεύτερου λόγου της προσφυγής παρέλκει ως αλυσιτελής, δοθέντος ότι η ως άνω πλημμέλεια της προσβαλλόμενης και της προσφοράς παρέχει αυτοτελές νόμιμο έρεισμα για την απόρριψη της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και την αποδοχή του αιτήματος της προδικαστικής προσφυγής (ΕΑ ΣτΕ 326/2011, 1238, 1132, 420/2010, 750/2007 κ.α.) Παρά ταύτα, ο δεύτερος λόγος της προσφυγής είναι απορριπτέος ως αβάσιμος και επί εσφαλμένης προϋπόθεσης στηριζόμενος. Ειδικότερα ο προσφεύγων υποστηρίζει ότι έπρεπε να απορριφθεί η προσφορά της παρεμβαίνουσας επειδή προσκόμισε ως δικαιολογητικό

Αριθμός απόφασης : 476/2019

εμπειρίας έγγραφο περί «ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ Ε.Ε.Λ. ΔΗΜΟΥ ΚΑΣΣΑΝΔΡΑΣ», το οποίο αφορά σε 317 εγκατεστημένες βαλβίδες αναρρόφησης. Ωστόσο, όπως βάσιμα αναφέρει ο αναθέτων φορέας στις απόψεις του, και όπως προκύπτει από τα έγγραφα της διαδικασίας ως βρίσκονται αναρτημένα στον ηλεκτρονικό τόπο του διαγωνισμού, η παρεμβαίνουσα κατέθεσε ηλεκτρονικό αρχείο με τον τίτλο «*Βεβαίωση Λειτουργίας Συnt Vacuum Κασσάνδρας*», το οποίο αφορά σε 554 βαλβίδες αναρρόφησης. Συγκεκριμένα με το επίμαχο έγγραφο βεβαιώνεται ότι «*Τα στοιχεία σχεδιασμού των αντλιοστασίων προσαγωγής λυμάτων και των δικτύων αποχέτευσης με αναρρόφηση είναι : Δίκτυο Αποχέτευσης υπό Κενό Αιγαιοπελαγίτικων ... 47 εγκατεστημένων βαλβίδων αναρρόφησης ... Δίκτυο Αποχέτευσης υπό Κενό Ποσειδίου ...66 εγκατεστημένων βαλβίδων αναρρόφησης... Δίκτυο Αποχέτευσης υπό Κενό Μόλα Καλύβας ...124 εγκατεστημένων βαλβίδων αναρρόφησης... Δίκτυο Αποχέτευσης υπό Κενό Σκάλας Φούρκας ...317 εγκατεστημένων βαλβίδων αναρρόφησης...*» Συνεπώς ακόμη και αν γινόταν δεκτός ως παραδεκτός, βάσιμος, ορισμένος και αποδεδειγμένος ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η παρεμβαίνουσα, ως μέλος κοινοπραξίας κατά ποσοστό 50% όφειλε να προσκομίσει εμπειρία της κοινοπραξίας συμποσούμενη σε έργο που να αφορά σε 400 φρεάτια αναρρόφησης, έτσι ώστε να της αντιστοιχίζεται η απαιτούμενη εμπειρία 200 φρεατίων αναρρόφησης, ως συμμετέχουσα κατά 50% στην κοινοπραξία, όμως και πάλι η παρεμβαίνουσα θα είχε συγκεντρώσει την απαιτούμενη εμπειρία διότι το εκτελεσθέν έργο της κοινοπραξίας αφορά σε 554 βαλβίδες αναρρόφησης που ισοδυναμούν με 554 φρεάτια αναρρόφησης δικτύων κενού, και όχι σε 317 βαλβίδες αναρρόφησης, ως εσφαλμένα ισχυρίζεται ο προσφεύγων. Συνεπώς για τους λόγους αυτούς είναι απορριπτέος ως πειραιτέρω αλυσιτελής και αβάσιμος ο δεύτερος λόγος της προσφυγής.

54. Επειδή γίνεται δεκτή εν συνόλω η εισήγηση.

55. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η κρινόμενη Προδικαστική Προσφυγή πρέπει να γίνει δεκτή.

56. Επειδή πρέπει να απορριφθεί η παρέμβαση.

57. Επειδή ύστερα από την παραπάνω σκέψη, το παράβολο που κατέθεσε ο προσφεύγων πρέπει να επιστραφεί (άρθρο 363 ν. 4412/2016).

Αριθμός απόφασης : 476/2019

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την Προδικαστική Προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση.

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη απόφαση κατά τα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή στον προσφεύγοντα του κατατεθέντος παραβόλου ποσού δέκα πέντε χιλιάδων ευρώ (15.000,00 ευρώ).

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε την 11-4-2019 και εκδόθηκε την 2-5-2019 στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Χρήστος Σώκος

Λαμπρινή Φώτη